

ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพ

การสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

วนิดา แก้วอินตา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2564

**THE IMPACT OF AUDIT COMPETENCY AND MOTIVATION ON
AUDIT PERFORMANCE: STARE AUDIT OFFICE
OF THE KINGDOM OF THAILAND**

WANIDA KAEWINTA

**A Thematic Paper Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for the Degree of Master of Accountancy Program
College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University**

2021

ใบรับรองสารนิพนธ์

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญา บัณฑิตมหาบัณฑิต

หัวข้อสารนิพนธ์ ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพ

การสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

เสนอโดย นางสาววนิดา แก้วอินตา

สาขาวิชา บัณฑิตมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ

(ผศ.ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

.....กรรมการ

(ดร.อริสรา ธาณีธรรมานนท์)

วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชีรับรองแล้ว

.....คณบดีวิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี

(ผศ.ดร.ศิริเดช คำสุพรหม)

วันที่ 2 เดือน ก.ค. พ.ศ. 2564

หัวข้อสารนิพนธ์	ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อ ประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ชื่อผู้เขียน	วนิดา แก้วอินตา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2563

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กรณีศึกษาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 276 คน วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) โดยมีตัวแปรอิสระ คือ สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย และแรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา ด้านความเชื่อถือได้ ด้านมาตรฐานของผลงาน

ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีสมรรถนะการสอบบัญชี แรงจูงใจ และประสิทธิภาพการสอบบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และแรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Thematic Paper Title	THE IMPACT OF AUDIT COMPETENCY AND MOTIVATION ON AUDIT PERFORMANCE: STARE AUDIT OFFICE OF THE KINGDOM OF THAILAND
Author	Wanida Keawinta
Thematic Paper Advisor	Asst. Prof. Dr. Siridech Kumsuprom
Department	Accountancy
Academic Year	2020

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the impact of audit competency and motivation on audit performance: State Audit Office of The Kingdom of Thailand. This case study of the State Audit Office of The Kingdom was conducted by using a quantitative survey or questionnaire as a tool to collect data from government officials of the State Audit Office of The Kingdom. Results of distributing the questionnaire over the convenient sample size yielded 276 responses. The statistical methods used to analyze the data were percentage, mean, frequency distribution, standard deviation and analysis of multiple regression equations. The independent variables being audit performance, auditing knowledge the tact and impartiality Independence in auditing, emotional control, prudence, skepticism, motivation, career achievement, aspect of being respected in the workplace, nature of work, responsibility, career advancement. The dependent variables are audit performance, punctuality, reliability, standardization of the assigned task.

The study proves that respondents also had opinions about audit performance, motivation, and audit performance at the highest level in all of the aspects being researched. According to hypothesis testing it was found that auditing competency, emotional control, prudence and skepticism affects audit performance with statistical significance level of 0.05. Motivation for success at work, the aspect of being respected, nature of work and responsibility affects audit performance with statistical significance level of 0.05 as well.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้ว่าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงสมบูรณ์ได้ก็ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนทำให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้มีสมบูรณ์ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในส่วนกลางที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาในการตอบแบบสอบถามและเสนอความคิดเห็นอันประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา เพื่อนร่วมหลักสูตร เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่โครงการปริญญาโทหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่ดีเสมอมา

สุดท้ายนี้หากมีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขออภัยเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป

วนิดา แก้วอินตา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ฅ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.6 ขอบเขตของการวิจัย	6
2. แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสอบบัญชี.....	7
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอบบัญชี.....	14
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชี.....	19
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ.....	31
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	42
3.1 ข้อสมมติฐาน.....	42
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	43
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
3.5 สถิติที่ใช้ในการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
4. ผลการศึกษา.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	47
4.2 ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นของสมรรถนะการสอบบัญชี แรงจูงใจและประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน.....	49
4.3 ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย.....	62
5. สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	71
5.2 อภิปรายผล.....	75
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	80
ภาคผนวก.....	85
ก. แบบสอบถาม.....	86
ประวัติผู้เขียน.....	93

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 48
4.2	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นของสมรรถนะการสอบบัญชี แรงจูงใจ และ ประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน..... 49
4.3	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ..... 50
4.4	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี..... 51
4.5	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความคุมอารมณ์..... 52
4.6	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย..... 53
4.7	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านความสำเร็จ ในการทำงาน..... 54
4.8	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านการได้รับ การยอมรับนับถือ..... 55
4.9	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านลักษณะงาน ที่ปฏิบัติ..... 56
4.10	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านความ รับผิดชอบ..... 57
4.11	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้าน ความก้าวหน้าในงาน..... 58
4.12	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการสอบ บัญชีด้านความทันเวลา..... 59
4.13	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการสอบ บัญชีด้านความเชื่อถือได้..... 60
4.14	การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการสอบ บัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน..... 61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.15 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของสมรรถนะการสอบบัญชี ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี.....	62
4.16 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี	63
4.17 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของสมรรถนะการสอบบัญชี ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา	64
4.18 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของสมรรถนะการสอบบัญชี ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้.....	65
4.19 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของสมรรถนะการสอบบัญชี ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน.....	66
4.20 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา	67
4.21 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้.....	68
4.22 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน.....	69

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การสอบบัญชีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลในระดับสูงต่อข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงิน ซึ่งจะช่วยให้ข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงินเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการตัดสินใจในเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินและผู้มีส่วนได้เสียของกิจการ ดังนั้นสาธารณชนมีความคาดหวังอย่างมากในผลงานของผู้สอบบัญชีที่จะช่วยทำให้คุณภาพของข้อมูลที่ปรากฏในงบการเงินมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้นและหากข้อมูลในงบการเงินไม่ถูกต้อง ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องส่งสัญญาณเตือนให้ผู้ใช้งบการเงินทราบ เพื่อตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ใช้งบการเงินและสาธารณชน (สวัสดี หากิน, 2561)

สมรรถนะผู้สอบบัญชีถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การสอบบัญชีมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ เนื่องจากสมรรถนะการสอบบัญชีนั้นนอกจากจะส่งผลต่อคุณภาพของงานตรวจสอบแล้ว ยังมีส่วนช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะการสอบบัญชีในด้านต่าง ๆ และผู้สอบบัญชีจะต้องมีความรู้ในงานสอบบัญชีเป็นอย่างดี โดยเน้นการมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารที่ดี การมีทัศนคติที่ถูกต้อง มีจริยธรรม และความเป็นอิสระ และการมุ่งมั่นเต็มใจในการให้บริการสอบบัญชี (นันทวรรณ วงศ์ไชย, 2552) เพราะหากผู้สอบบัญชีมีความรู้ความสามารถครบในทุก ๆ ด้าน ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการสอบบัญชี เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป อันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในวิชาชีพการสอบบัญชีสืบไป

แรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มมากขึ้นหากได้รับการจูงใจที่เหมาะสม ซึ่งมีส่วนช่วยทำให้เกิดความเต็มใจในการปฏิบัติงาน เกิดความพอใจมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ดีที่สุดและประสบความสำเร็จ (จริญญา ทรัพย์พรหม, 2553) การทำงานด้านการสอบบัญชีจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ก็ต่อเมื่อผู้ปฏิบัติงานมีแรงจูงใจในการ

ทำงาน มีความสุขในการปฏิบัติหน้าที่ และได้รับการยอมรับจาก (พะยอม วงศ์สารศรี, 2542) ทั้งนี้ความสำเร็จของงานส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านบุคคลเป็นสำคัญ เพราะคนเป็นผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กร (ธงชัย สันติวงษ์, 2551) หากองค์กรใดไม่มีการสร้างแรงจูงใจในการทำงานแล้ว ย่อมไม่สามารถจะโน้มน้าวจิตใจผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้สึกผูกพันต่อองค์กร ผลงานที่ออกมาย่อมไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ เกิดความเบื่อ ทำไปสู่การทำงานที่ขาดประสิทธิภาพ แรงจูงใจในการปฏิบัติงานนั้นประกอบด้วย ความสำเร็จในการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ลักษณะงานที่ปฏิบัติ ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้าในงาน โดยปัจจัยเหล่านี้จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ทำให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (Herzberg, F., et al., 1959, อ้างใน กิ่งแก้ว กิจเกียรติ, 2562)

ประสิทธิภาพการสอบบัญชี เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี มากผู้สอบบัญชีจะต้องตรวจสอบความถูกต้องและแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างเป็นอิสระ และจะต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีเป็นที่น่าเชื่อถือต่อผู้ใช้งบการเงิน ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ความสามารถและคุณสมบัติส่วนบุคคล ปริมาณงานและคุณภาพของการดำเนินงาน ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะในการปฏิบัติงาน บุคลิกภาพ เจตคติ และค่านิยมในการทำงาน และขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน (สมใจ ลักษณะ, 2543) และผู้สอบบัญชีจะต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอในทุก ๆ ด้านเพื่อให้การสอบบัญชีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ.2561 มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบงบการเงินของหน่วยงานภาครัฐ โดยการตรวจสอบการเงินนั้นจะรวมถึงการตรวจสอบการจัดเก็บรายได้ การรับ การใช้จ่าย การใช้ประโยชน์ การเก็บรักษา และการบริหาร ว่าเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ มติ คณะรัฐมนตรี และแบบแผนการปฏิบัติราชการหรือไม่ และตรวจสอบว่าค่าใช้จ่ายเงินหรือการใช้ประโยชน์นั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ประหยัด เกิดผลสัมฤทธิ์ และมีประสิทธิภาพหรือไม่ ตลอดจนการตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยรับตรวจและแสดงความเห็นต่อผลของการตรวจสอบ ซึ่งการตรวจสอบงบการเงินดังกล่าว นอกจากจะต้องแสดงความเห็นตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินด้วย (ประภาศรี จำเริญเวทย์, 2561) ดังนั้นผู้ที่ปฏิบัติงานตรวจสอบจึงต้องมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการบัญชี การสอบบัญชี กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

และความชำนาญในวิชาชีพบัญชีเป็นพิเศษ ตลอดจนมีการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องก่อให้เกิดสมรรถนะในการสอบบัญชี จนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบยังต้องสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อนำไปกระตุ้นให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาถึงผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี และแรงจูงใจ มีผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีหรือไม่ อย่างไร ซึ่งได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ผลลัพธ์จากการวิจัย สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านสมรรถนะการสอบบัญชี การวางแผนในการกำหนดทิศทางเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการสอบบัญชีอย่างสูงสุด

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี
2. เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี

1.3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดังภาพที่ 1.1

ตัวแปรอิสระ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานของการวิจัย ตามกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

H1: สมรรถนะการสอบบัญชี และแรงจูงใจมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี

H2: สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา

H3: สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอาชญากรรม ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความเชื่อถือได้

H4: สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอาชญากรรม ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน

H5: แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา

H6: แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความเชื่อถือได้

H7: แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาศักยภาพในด้านสมรรถนะการสอบบัญชี เพื่อให้งานสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปใช้ในการวางแผนเพื่อกำหนดทิศทางสำหรับการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

เนื้อหาการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยคือข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง จำนวน 889 คน โดยใช้วิธีการคำนวณขนาดตัวอย่างของ ทาโร ฮา-มานะ (Taro Tamae) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 5% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน

ขอบเขตระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่างกุมภาพันธ์ ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2564

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยมีกรอบแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับนำมาใช้ในการศึกษาและอ้างอิง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสอบบัญชี
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอบบัญชี
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชี
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสอบบัญชี

ความหมายของการสอบบัญชีจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายของการสอบบัญชีไว้ดังนี้

สมาคมการบัญชีอเมริกัน (The American Accounting Associating : AAA) ให้คำนิยามของการสอบบัญชี (Auditing) ไว้ว่า การสอบบัญชี คือกระบวนการของการรวบรวมและการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ เพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นของสารสนเทศนั้นตรงกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการสื่อสารผลลัพธ์นั้นให้ผู้ใช้ที่สนใจ (อัมไพวรรณ หมั่นแสน, 2561)

นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ และศิลปพร ศรีจันทเพชร (2559) ได้ให้ความหมายของ การสอบบัญชี หมายถึง กระบวนการรวบรวมข้อมูล การประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ เพื่อระบุและรายงานผลเกี่ยวกับระดับความถูกต้องตรงกันของสารสนเทศกับหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ และการสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ใช้ที่สนใจ ปฏิบัติโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและเป็นอิสระ

ลดาวัลย์ ไชยมหา (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การสอบบัญชี หมายถึง การตรวจสอบสมุดบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชีและหลักฐานอื่น ๆ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นต่องบการเงิน วางงบการเงินนั้น ได้จัดทำในส่วนสาระสำคัญเป็นไปตามแม่บทการบัญชีในรายงานการเงินหรือไม่ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้

พิมพ์วิ ยามะเทวัน (2557) ได้ให้ความหมายว่า การสอบบัญชี หมายถึง กระบวนการของการรวบรวมหลักฐานการสอบบัญชีให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินได้ว่า งบการเงินที่กิจการจัดทำขึ้นนั้นมีความถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปเพียงใดหรือไม่

สรุป จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรมข้างต้น การสอบบัญชี หมายถึง กระบวนการของการรวบรวมเอกสารหลักฐาน และการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสาระสนเทศ เพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องกันของสาระสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และการสื่อสารผลลัพธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 วัตถุประสงค์ของการสอบบัญชี

มาตรฐานการสอบบัญชี รหัส 200 กล่าวว่า การตรวจสอบงบการเงินมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความเห็นว่างบการเงินนั้น ได้จัดทำในส่วนสาระสำคัญเป็นไปตามแม่บทการบัญชีการรายงานทางการเงินหรือไม่ ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบงบการเงิน คือ การแสดงความเห็นว่างบการเงินนั้น ได้แสดงฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดของกิจการ โดยถูกต้องตามควรในสาระสำคัญตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือไม่ (อัมไพวรรณ หมั่นแสน, 2561)

สรุปได้ว่า การสอบบัญชีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความคิดเห็นต่องบการเงิน ว่าในส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่ได้จัดทำขึ้น เป็นไปตามแม่บทการบัญชีการรายงานทางการเงินหรือไม่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน

2.1.2 กระบวนการสอบบัญชี

การสอบบัญชีเป็นกระบวนการของการรวบรวมและประเมินหลักฐานการสอบบัญชี เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถสรุปผลการตรวจสอบ และจัดทำรายงานการสอบบัญชีได้แบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กระบวนการวางแผน ประกอบไปด้วย การพิจารณารับงานสอบบัญชี การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับธุรกิจที่ตรวจสอบ การวิเคราะห์เปรียบเทียบในเบื้องต้น การกำหนดระดับความมีสาระสำคัญ การประเมินความเสี่ยงในการสอบบัญชีที่ยอมรับได้และความเสี่ยง

สืบเนื่อง การทำความเข้าใจระบบการควบคุมภายในและการประเมินความเสี่ยงจากการควบคุม และการพัฒนาแผนการสอบบัญชีโดยรวมและการจัดทำแนวการสอบบัญชี 2) การปฏิบัติงาน ตรวจสอบ ประกอบด้วย การทดสอบการควบคุมและการตรวจสอบเนื้อหาสาระ ของวงจรรายได้ วงจรรายจ่าย วงจรการผลิต วงจรการลงทุน วงจรการจัดหาเงิน และการตรวจสอบที่สำคัญเพิ่มเติม 3) การเสร็จสิ้นการสอบบัญชีและการออกรายงานการสอบบัญชี ประกอบไปด้วย การประเมินผล จากหลักฐานการสอบบัญชี การเสนอรายการปรับปรุงและรายการจัดประเภทบัญชี และการออกรายงานการสอบบัญชี (ศิลป์พร ศรีจันทพร และนิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ, 2559)

2.1.3 ประเภทของผู้ตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบที่ในประเทศไทย ได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้สอบบัญชีภาษีอากร ผู้ตรวจสอบภายใน เจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากร ดังนี้(นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ, และศิลป์พร ศรีจันทพร, 2559)

ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (Certified Public Accountants : CPA) บุคคลทั่วไปอาจเรียก ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตโดยใช้คำสั้น ๆ ว่า ผู้สอบบัญชี (Auditor) เพราะเป็นนักบัญชีที่ทำหน้าที่ ตรวจสอบบัญชี และแสดงความเห็นไว้ในรายงานการสอบบัญชี และเนื่องจากผลงานของผู้สอบ บัญชีมีผลกระทบต่อสาธารณชน กฎหมาย (พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547) จึงต้องเข้ามา กำกับดูแล โดยกำหนดให้ผู้สอบบัญชีต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตจากสภา วิชาชีพบัญชีก่อนจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ จึงเรียกว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คำว่า CPA ใช้ใน ประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา ส่วนสหราชอาณาจักรอังกฤษใช้คำว่า Chartered Accountants : CA นอกจากนี้ คุณสมบัติที่สำคัญอีกประการหนึ่งของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือต้องมีความเป็นอิสระ จากกิจการที่ตรวจสอบ หรือเป็นบุคคลภายนอกของกิจการที่ตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มความ น่าเชื่อถือในความเห็นของผู้สอบบัญชี จึงอาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ผู้สอบบัญชีอิสระ (Independent Auditor) หรือผู้ตรวจสอบภายนอก (External Auditor) การปฏิบัติงานส่วนใหญ่ของผู้สอบบัญชี รับอนุญาตจะเป็นการตรวจสอบงบการเงิน แต่ผู้สอบบัญชียังสามารถให้บริการประเภทอื่น ๆ ได้ อีก เช่น การสอบทานงบการเงิน การรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบตามวิธีการที่ตกลงร่วมกัน การ ตรวจสอบเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ เป็นต้น

ผู้สอบบัญชีภาษีอากร (Tax Auditor : TA) ผู้สอบบัญชีภาษีอากรเป็นนักบัญชีที่ผ่าน การทดสอบความรู้และได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีกรมสรรพากรซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบงบการเงิน ของห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลขนาดเล็ก (ซึ่งมีทุกรายการต่อไปนี้ทุนจดทะเบียนไม่เกิน 5 ล้านบาท

สินทรัพย์รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท และรายได้รวมไม่เกิน 30 ล้านบาท) เนื่องจากพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 กำหนดว่าผู้สอบบัญชีรับอนุญาตไม่ต้องตรวจสอบงบการเงินดังกล่าว พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 ยังกำหนดให้ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร การปฏิบัติงานตรวจสอบของผู้สอบบัญชีภาษีอากร จัดเป็นการตรวจสอบงบการเงินผสมกับการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางและวิธีการที่กรมสรรพากรกำหนด

ผู้ตรวจสอบภายใน (Internal Auditor : IA) โดยส่วนมากผู้ตรวจสอบภายในจะเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของกิจการ ซึ่งทำหน้าที่ตรวจสอบหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกิจการ และเสนอรายงานต่อผู้บริหารระดับสูง หรือคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) ผู้ตรวจสอบภายในควรมีความเป็นอิสระจากหน่วยงานที่ตนไปตรวจสอบ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถเสนอรายงานได้อย่างอิสระ ในทางปฏิบัติกิจการอาจจ้างบุคคลภายนอกมาปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบภายในก็ได้ รายงานผลการตรวจสอบจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร ซึ่งจะนำไปตัดสินใจปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ตรวจสอบภายในของแต่ละองค์กร ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้บริหาร ส่วนใหญ่จะเน้นประเภทการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือการตรวจสอบการดำเนินงาน ผู้ตรวจสอบภายในที่ผ่านการทดสอบความรู้ และมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของสถาบันผู้ตรวจสอบภายในสากล (The Institute of Internal Auditors : IIA) ประเทศสหรัฐอเมริกา และได้รับใบประกาศนียบัตร เรียกว่าผู้ตรวจสอบภายในที่ได้รับประกาศนียบัตร (Certified Internal Auditor : CIA)

เจ้าหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดิน (General Accounting Office Auditor: GAO)

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นสวณราชการอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอื่นของรัฐ หน่วยงานที่ได้รับเงินอุดหนุน หรือกิจการที่ได้รับเงินหรือทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งหน่วยงานอื่นใดที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐที่มีกฎหมายกำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้ตรวจสอบ และเสนอรายงานต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภาและคณะรัฐมนตรี การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561

เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากร (Internal Revenue Agent : IRA) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีอากรเป็นเจ้าหน้าที่ของกรมสรรพากร หรือเป็นตัวแทนที่ได้รับแต่งตั้งจากกรมสรรพากร ซึ่ง

ทำหน้าที่ตรวจสอบข้อมูลในแบบแสดงรายการภาษีของผู้มีหน้าที่เสียภาษีว่าเป็นไปตามประมวลรัษฎากรหรือไม่ การตรวจสอบประเภทนี้จัดเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

2.1.4 ประเภทของการตรวจสอบ

การตรวจสอบงบการเงิน หมายถึง การตรวจสอบข้อมูลทางบัญชีและรายงานทางการเงิน เช่น งบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงิน เพื่อประเมินว่าข้อมูลดังกล่าวมีความสมบูรณ์ เชื่อถือได้ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยผู้สอบบัญชีทำหน้าที่ตรวจสอบงบการเงินเพื่อแสดงความเห็นต่อความถูกต้องของงบการเงินนั้น โดยปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน ดังต่อไปนี้ มรรยาทของผู้สอบบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป การใช้วิจารณญาณในการสังเกต และสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ

การตรวจสอบการดำเนินการ หมายถึง การสอบทานขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงานและภาระหน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กร เพื่อให้มั่นใจว่า ลำดับขั้นตอนในการปฏิบัติงานและภาระหน้าที่ในแต่ละหน่วยงานได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และผลของงานนั้นได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การตรวจสอบการปฏิบัติงานตามกฎระเบียบ หมายถึง การตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่าการปฏิบัติงานขององค์กรเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงานกำกับดูแล และกฎระเบียบนโยบายขององค์กร

นอกจากการตรวจสอบ 3 ประเภทข้างต้นแล้ว ยังมีการตรวจสอบประเภทอื่น เช่น การตรวจสอบภาษีอากร (Tax Audit) การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology Audit) การตรวจสอบการปฏิบัติงาน (Performance Audit) การตรวจสอบพิเศษ (Special Audit) การตรวจสอบทุจริต (Fraud Examination) การบัญชีนิติเวช (Forensic Accounting) เป็นต้น (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, และศิลปพร ศรีจันเพชร, 2559)

2.1.5 ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่องบการเงิน

ผู้สอบบัญชีมีหน้าที่ตรวจสอบงบการเงินและแสดงความเห็นต่องบการเงินตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 (มาตรา 11) ผู้สอบบัญชีให้ความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้งบการเงินว่างบการเงินโดยรวมมิได้แสดงข้อมูลขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ (Material Misstatement) และได้จัดทำขึ้นตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินหรือไม่

สำหรับการสอบบัญชีในการวิจัยในครั้งนี้ แนวคิดเกี่ยวกับการสอบบัญชีเป็นการอธิบายความหมายของการสอบบัญชี วัตถุประสงค์ของการสอบบัญชี กระบวนการสอบบัญชี ประเภทของผู้สอบบัญชี ประเภทของการสอบบัญชี ตลอดจนถึงความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่องบการเงิน การศึกษาวิจัยในครั้งนี้นอกจากจะต้องทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำเป็นต้องทราบถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบบัญชี เพื่อเป็นการปูพื้นความรู้ในงานวิจัยในครั้งนี้

2.1.6 ข้อมูลเกี่ยวกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ในวันพุธขึ้น 9 ค่ำ เดือน 5 จุลศักราช 1237 ซึ่งตรงกับวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2418 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติสำหรับกรมพระคลังมหาสมบัติแล้วด้วยกรมต่าง ๆ ซึ่งจะเบิกเงินส่งเงิน อันถือเป็นต้นกำเนิดของการตรวจเงินแผ่นดินในประเทศไทย ดังปรากฏในหมวดมาตราที่ 8 ว่าด้วยออฟฟิศหลวงในพระบรมมหาราชวังที่ภาษาอังกฤษเรียกว่า ออดิตออฟฟิศ ข้อ 1 กำหนดให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงแต่งตั้งเจ้าพนักงานใหญ่ที่อังกฤษเรียกว่า ออดิตอเยเนอรัล พนักงานสำหรับตรวจบัญชีแลสิ่งของ ซึ่งเป็นรายขึ้นในแผ่นดินทุก ๆ รายและจะทรงตั้งเจ้าพนักงานรองที่อังกฤษเรียกว่า ดีปุตีออดิตอเยเนอรัล อีกนายหนึ่งสำหรับจะได้อำนาจแทน เมื่อเวลาเจ้าพนักงานใหญ่ผู้ตรวจไม่อยู่ และจะได้ช่วยการตามแต่เจ้าพนักงานใหญ่ผู้ตรวจจะให้ช่วยในเวลาเมื่อเจ้าพนักงานใหญ่ผู้ตรวจอยู่ ฯ

การจัดตั้งออฟฟิศหลวงในขณะนั้น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเกรงว่าจะจัดตั้งไม่สำเร็จ จึงรับหน้าที่ส่วนการตรวจบัญชีต่างกระทรวงมาทรงทำเอง ขึ้นในพระราชมณเฑียรสถานใกล้ที่เสด็จประทับ แล้วทรงเลือกสรรผู้ช่วยพระราชธุระซึ่งทรงรับไปนั้นได้ กรมพระนเรศวรฤทธิ์ ซึ่งเพิ่งทรงเล่าเรียนสำเร็จพระองค์หนึ่งโปรดให้เป็นหัวหน้าพนักงานออฟฟิศมาแต่แรกตั้ง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จลงทรงทำการที่ออฟฟิศนั้นทุกวัน การก็สะดวกแก่พระราชธุระตลอดไปจนถึงราชการอื่น

ปัจจุบันการตรวจเงินแผ่นดินของไทยเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. 2561 ได้กำหนดสาระสำคัญของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วย อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน อันได้แก่ การวางแผนนโยบาย การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ การเสนอแนะให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาใน เรื่องวินัยทาง

งบประมาณและการคลัง การกำหนดโทษปรับทางปกครอง การพิจารณาวินิจฉัยความผิดทางวินัย และงบประมาณและการคลังในฐานะที่เป็น องค์การสูงสุด และการพิจารณาเลือกผู้สมควรดำรงตำแหน่งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และการจัดให้มีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคล การงบประมาณ การปฏิบัติงาน และการดำเนินการอื่น

ดังนั้นการตรวจเงินแผ่นดินในปัจจุบันจึงเป็นองค์กรตรวจสอบ อิสระและเป็นกลาง ประกอบด้วย คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยให้เสนอรายงานผลการปฏิบัติงาน ต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี และมีคณะกรรมการวินัยทางงบประมาณและการคลัง ซึ่งมีอำนาจหน้าที่พิจารณาและกำหนดโทษปรับทางปกครองเบื้องต้น แก่เจ้าหน้าที่หรือ พนักงานของหน่วยรับตรวจที่ฝ่าฝืนมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการเงินของรัฐ

2.1.7 การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ตรวจสอบการเงิน เป็นการตรวจสอบการรับจ่าย การเก็บรักษา และการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่

ตรวจสอบจัดซื้อจัดจ้าง เป็นการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุหรือทรัพย์สินของหน่วยรับตรวจ เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่

ตรวจสอบสืบสวน เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานในกรณีที่มีการใช้จ่ายเงินของหน่วยรับตรวจมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทุจริตหรือปฏิบัติเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ตรวจสอบจัดเก็บรายได้ เป็นการตรวจสอบการจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม และรายได้อื่นของหน่วยรับตรวจ เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่

ตรวจสอบดำเนินงาน เป็นการตรวจสอบแผนงาน งาน โครงการของหน่วยตรวจ ว่ามีการดำเนินการที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยประหยัด คุ่มค่า และได้ผลตามเป้าหมายหรือไม่

ตรวจสอบเชิงป้องกัน เป็นการตรวจสอบในลักษณะที่เป็นการป้องกันหรือหยุดยั้งการกระทำที่อาจจะก่อให้เกิดความเสียหาย ความสูญเปล่า หรือความไม่คุ้มค่าในการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน

2.1.8 การตรวจสอบการเงิน ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน

การตรวจสอบการเงิน หมายถึง การตรวจสอบการแสดงผลข้อมูลทางการเงินของหน่วยรับตรวจว่าเป็นไปตามแม่บทการรายงานทางการเงิน และอาจรวมถึงการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายที่มีผลกระทบต่อข้อกำหนดจำนวนเงินและการเปิดเผยข้อมูลที่มีสาระสำคัญในรายงานการเงิน

การตรวจสอบการเงินมีวัตถุประสงค์โดยรวม เพื่อให้ได้มาซึ่งความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่ารายงานการเงิน โดยรวมปราศจากการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ซึ่งช่วยให้ผู้ตรวจสอบสามารถแสดงความเห็นได้ว่า รายงานการเงิน ได้จัดทำขึ้นในสาระสำคัญตามแม่บทการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องหรือไม่ และการปฏิบัติงานตรวจสอบรวมทั้งการรายงานผลการตรวจสอบตามข้อเท็จจริงที่ตรวจพบตามแนวปฏิบัติการตรวจสอบการเงินภาครัฐที่สำนักงานกำหนดและมาตรฐานการสอบบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีประกาศกำหนด

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอบบัญชี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายของประสิทธิภาพการสอบบัญชี ไว้ดังนี้

อภิศักดิ์ เจียรสุคนธ์ (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชี หมายถึง การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่สามารถตรวจพบถึงการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงหรือหลักฐานการปฏิบัติทางบัญชีส่วนใหญ่ที่จะต้องใช้ดุลยพินิจอย่างมีเหตุผลในการพิจารณาเพื่อให้เกิดผลลัพธ์อย่างถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันตามเวลาที่กำหนดไว้

วนิดา ทับศรีรัตน์ (2555) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชีหมายถึง การตรวจสอบและการแสดงความเห็นในงบการเงินของผู้สอบบัญชี ในรายงานการสอบบัญชีที่มีคุณภาพและปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ในการสร้างความเชื่อมั่นในส่วนของความถูกต้องและครบถ้วนในสาระสำคัญ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงิน

จิราภรณ์ ปะจันทะสี (2559) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชี หมายถึง ผลลัพธ์ของการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีที่สามารถตรวจพบถึงการแสดงผลข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งมีความรวดเร็ว ทันเวลา มีคุณภาพ ถูกต้องและน่าเชื่อถือ มีการ

จัดการและใช้ปัจจัยทรัพยากรอย่างคุ้มค่า โดยพิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายความสำเร็จ ซึ่งผลสำเร็จนั้นได้มาโดยการใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

Elfi และ Bulletin (2012) อ้างถึงใน จิราภรณ์ ปะจันทะสี (2559) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชี หมายถึง การตรวจสอบรายงานทางการเงินและการให้บริการเกี่ยวเนื่องในการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ และลดกระบวนการที่ไม่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบลงได้

Knechel และ Sharma (2012) อ้างถึงใน จิราภรณ์ ปะจันทะสี (2559) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชี หมายถึง คุณภาพความประพฤติของผู้สอบบัญชีในการสอบบัญชีและการตัดสินใจ เกี่ยวกับการตรวจพบข้อผิดพลาด รวมทั้งระยะเวลาและต้นทุนของกระบวนการในการตรวจสอบ เช่น ในการตรวจสอบสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว หรือด้วยทรัพยากรที่น้อยลงและยังได้รับ ผลที่มีประสิทธิภาพ

Oprean และ Span (2009) อ้างถึงใน จิราภรณ์ ปะจันทะสี (2559) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชี หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ที่มีคุณภาพ และผลงานออกมาดีเกิดความพึงพอใจแก่ผู้รับบริการ และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

สำหรับความหมายของประสิทธิภาพการสอบบัญชีในการวิจัยในครั้งนี้ จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของประสิทธิภาพการสอบบัญชี ได้อธิบายถึงความหมายว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชี คือ การตรวจสอบและการแสดงความเห็นต่องบการเงิน รวมถึงการตรวจพบถึงการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ให้สำเร็จและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ ทันเวลา มีคุณภาพ และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าหรือหมดไปน้อยที่สุด

2.2.1 ความสำคัญของประสิทธิภาพการสอบบัญชี

วิลาวรรณ รพีพิศาล (2549) กล่าวว่า ประสิทธิภาพการสอบบัญชี คือ ผลลัพธ์ของงานสอบบัญชี ซึ่งปัจจุบันเป็นส่วนประกอบสำคัญของการปฏิบัติงานสอบบัญชี งบการเงินที่จัดทำขึ้นแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีจะเป็นประโยชน์ที่แท้จริงต่อผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องก็ต่อเมื่อได้มีผู้สอบบัญชีตรวจสอบความถูกต้องและแสดงความเห็นอย่างอิสระว่า งบการเงินที่ตรวจสอบได้แสดงถึงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ โดยถูกต้องตามที่ควร และได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีรับรองทั่วไปซึ่งได้ถือปฏิบัติ เช่นเดียวกับปีก่อนหรือไม่เพียงใด เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีเป็นที่เชื่อถือแก่ผู้ใช้งบการเงิน ฉะนั้นผู้สอบบัญชีจะต้อง

ปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และมีการทบทวนติดตามถึงผลการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีและผู้ช่วยผู้สอบบัญชีเพื่อให้การสอบบัญชีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อยู่ที่การเพิ่มพูนมูลค่าที่ผู้สอบบัญชีหรือผู้ปฏิบัติงานนั้นบวกเพิ่มเข้าไป ผู้สอบบัญชีแต่ละคนทำงานของตนได้ดีตามคำพรณงานในหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบ การที่ผู้สอบบัญชีทำงานได้ดีนั้น เนื่องจากได้รับความรู้ ทักษะใหม่ๆ เข้ามาใช้อย่างต่อเนื่อง ความรู้ และทักษะเหล่านั้น เป็นพลังเพิ่มให้องค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงและเจริญเติบโต (นฤมล สุ่นสวัสดิ์, 2549)

ดังนั้น ประสิทธิภาพการสอบบัญชีจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ผู้สอบบัญชีจะต้องตรวจสอบความถูกต้องและแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างเป็นอิสระ และจะต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีเป็นที่น่าเชื่อถือต่อผู้ใช้งบการเงินและทันตามเวลาที่กำหนด

2.2.2 ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพการสอบบัญชี

ปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย (สมใจ ลักษณะ, 2543)

1. ความรู้ความสามารถและคุณสมบัติส่วนบุคคล ได้แก่ มีความกระตือรือร้นและการพัฒนาตนเอง เช่น เอาใจจริงเอาใจ มีมานะ อุทิศหาะปฏิบัติงานให้สำเร็จ แสวงหาความรู้ความชำนาญอยู่เสมอและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องของตนเอง การปฏิบัติตามคำสั่งและมีระเบียบวินัย เช่น เชื่อฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชา ปฏิบัติตามคำแนะนำโดยไม่มีข้อโต้แย้งพร้อมที่จะประสานงานและให้ความร่วมมือ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน เป็นผู้ตรงต่อเวลาและใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ มีความความเข้าใจในการระวาง รักษา ดูแล การใช้เครื่อง อุปกรณ์และทรัพย์สินต่าง ๆ ขององค์กรให้อยู่ในสภาพดีเสมอ และสามารถวิเคราะห์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาให้ทันต่อเหตุการณ์

2. ปริมาณงานและคุณภาพของการดำเนินงาน ได้แก่ สามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงตามระยะเวลาหรือมาตรฐานที่ตั้งไว้ คุณภาพของงานที่ทำสำเร็จมีความถูกต้องเรียบร้อย และสมบูรณ์ ครบถ้วนตามกำหนด มีความรับผิดชอบ สนใจ เอาใจใส่และตั้งใจปฏิบัติงานในหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ เชื่อถือได้และไว้วางใจ มีความรอบรู้ ชำนาญในขั้นตอนหรือวิธีดำเนินงานทั้งงานในหน้าที่และงานที่เกี่ยวข้อง และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงระบบงาน และวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้แก่ การมีความคิดริเริ่มสร้างสิ่งใหม่ๆ เช่น คิดหาคำตอบของปัญหาได้หลายๆ อย่างในเวลาจำกัด สามารถเสนอวิธีการแก้ปัญหาคำปัญหาหนึ่งได้หลายแนวทาง รวมทั้งรู้จักวิธีการทำงานแปลกๆ ใหม่ๆ ที่มีความเป็นไปได้ สามารถยืดหยุ่นวิธีการทำงานเพื่อความสำเร็จของงาน พฤติกรรมที่บ่งชี้ เช่น ปรับตนเอง หรือการกระทำที่เหมาะสมกับปัญหาหรือลักษณะงานที่แตกต่างกันไป คิดทางเลือกอื่นใดเหมาะสม ถ้าวิธีการเดิมที่ใช้อยู่ได้ผลและค้นคว้าวิธีการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เป็นคนช่างสังเกต เกี่ยวกับลักษณะการทำงานสามารถช่วยเสนอแนะเพื่อร่วมงาน ถึงวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ มีแนวคิดที่จะสร้างและปรับวิธีการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น

4. ทักษะในการปฏิบัติงาน การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงานนอกจากองค์ประกอบต่างๆ ตามที่กล่าวมาแล้วยังมีทักษะในการปฏิบัติงาน ดังนี้ (สมใจ ลักษณะ, 2543)

4.1 ทักษะด้านเทคนิคเฉพาะอย่าง (Technical Skill เป็นความรู้เกี่ยวกับเทคนิคขั้นตอน หรือวิธีการทำงานเฉพาะด้าน ซึ่งมีความจำเป็นต่อการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Human Skill) เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น สร้างความเข้าใจ ร่วมประสานงานกับบุคคล และกลุ่มบุคคลในองค์กรให้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

4.3 ทักษะทางด้านความรู้ ความคิด (Conceptual Skill) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการมองภาพรวมองค์กร เห็นความสัมพันธ์ของกิจกรรมต่างๆ ในองค์กรทั้งในแง่ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทักษะทางด้านนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับตัดสินใจเรื่องนโยบายและแนวทางต่างๆ ขององค์กร

5. บุคลิกภาพ เจตคติ และค่านิยมในการทำงาน ได้แก่ การพูด การปฏิบัติ ความคิดเจตคติ ค่านิยม และลักษณะนิสัยต่างๆ ดังนั้นเมื่อบุคคลต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ประสิทธิภาพของการทำงานจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการแสดงออกหรือพฤติกรรมของบุคคลในการทำงาน เช่น

5.1 แสดงออกถึงเจตคติที่ดีต่อการทำงาน รักงาน พอใจงาน

5.2 แสดงออกถึงการทำงานได้ถูกต้อง ครบถ้วน ได้ผลดีในเวลาอันสั้น

5.3 แสดงออกถึงความสามารถปฏิบัติตามระเบียบ กฎเกณฑ์และคำสั่งของผู้บังคับบัญชาได้อย่างสบายใจ

6. ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความมุ่งมั่นพยายามที่จะทำงานเต็มความสามารถ โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคของการทำงาน มีความสุขในการทำงาน มีความรู้สึกมั่นคงในหน้าที่การงานมั่นใจว่าตนเองมีโอกาที่จะเจริญก้าวหน้าในอาชีพได้ มีความรู้สึกผูกพันกับหมู่คณะและมีความรู้สึกผูกพันกับองค์กร

2.2.3 องค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอบบัญชี

ประสิทธิภาพการทำงานถือเป็นสิ่งสำคัญในการดำเนินธุรกิจ ในการแข่งขันต้องพยายามดำเนินงานให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์มากที่สุดแก่องค์กร โดยเฉพาะการปฏิบัติงานของทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในความสำเร็จขององค์กร (Emerson, 1912 อ้างถึงใน ทิพย์สดา ทาสีดำ, 2557) ดังต่อไปนี้

1.งานสำเร็จทันเวลา (Timeliness Work Success) หมายถึง การที่ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จคล่องตามระยะเวลา หรือตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ จากทฤษฎีการบัญชี กล่าวถึง ความทันเวลา หมายถึง การมีข้อมูลพร้อมเพื่อที่นำไปใช้ในการตัดสินใจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ตามความต้องการ ซึ่งผู้บริหารต้องพิจารณาเปรียบเทียบประโยชน์ที่จะได้รับการรายงานที่ทันต่อเวลากับความเชื่อถือได้จากรายงานนั้น กล่าวคือ หากกิจการรอนจนกระทั่งทราบ ข้อมูลในทุกลักษณะจึงจะเสนอรายงานทางการเงิน รายงานนั้นอาจมีความเชื่อถือได้สูง แต่ไม่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจ เนื่องจากไม่ทันต่อเวลา (เมธากุล เกียรติกระจาย และศิลปะพร ศรีจันเพชร, 2546)

2. ผลงานต้องเชื่อถือได้ (Reliability Work) หมายถึง การทำงานที่มีความคงเส้นคงวามีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติการ ความเชื่อมั่นในผลงาน และสามารถตรวจสอบผลการปฏิบัติงานได้ นอกจากนี้การทำงานที่เชื่อถือได้ยังเกิดจากข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้ หมายถึง ข้อมูลนั้นไม่มีความผิดพลาดที่มีนัยสำคัญหรือไม่มีความลำเอียง และผู้ใช้ข้อมูลสามารถเชื่อถือได้ว่า ข้อมูลดังกล่าวแสดงสภาพเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่แท้จริงของข้อมูล จากมาตรฐานการบัญชีกล่าวไว้ว่าความเชื่อถือได้ของข้อมูลเกิดจากรายการ ดังนี้ (อังครัตน์ เปรียบจริยวัฒน์, 2547)

2.1 ข้อมูลในงบการเงินมีความเชื่อถือได้ ถ้าข้อมูลเหล่านั้นปราศจาก ข้อผิดพลาด และรายการอย่างถูกต้อง ข้อมูลจะไม่มีไม่น่าเชื่อถือ หากข้อมูลเหล่านั้นถูกจัดทำขึ้นเพื่อให้มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ใช้ในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ

2.2 ในบางครั้งต้องมีการเลือกระหว่างความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และความเชื่อถือได้ ซึ่งต้องมีการใช้วิจารณญาณเพื่อให้ได้ความสมดุลที่เหมาะสม

2.3 การที่ข้อมูลจะมีความน่าเชื่อถือ ข้อมูลจะต้องแสดงถึงเหตุการณ์ และรายการต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมาตามที่ควรจะเป็นหรือตามที่คาดไว้ว่าควรจะเป็นอย่างเหมาะสม

2.4 เพื่อให้มีการแสดงข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา กิจการต้องบันทึกและแสดงรายการและเหตุการณ์โดยสอดคล้องกับเนื้อหาและความเป็นจริงทางเศรษฐกิจไม่ใช่ตามรูปแบบของกฎหมาย

2.5 การใช้ประมาณการและความไม่แน่นอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมีผลกระทบต่อความเชื่อถือได้ของรายการที่มีการรับรู้และวัดค่าในงบการเงิน ซึ่งกิจการควรจัดการในความไม่แน่นอนเหล่านี้โดยการเปิดเผยข้อมูลและการใช้ความระมัดระวังในการจัดทำงบการเงิน

2.6 ความระมัดระวัง หมายถึง ระดับของการใช้ความระมัดระวังใน การใช้ วิจารณญาณที่จำเป็นในการจัดทำประมาณการต่าง ๆ ภายใต้ความไม่แน่นอน เช่น ไม่ควรแสดงสินทรัพย์และรายได้ที่สูงเกินไปหรือหนี้สินและค่าใช้จ่ายที่ต่ำเกินไป

2.7 การใช้ความระมัดระวังไม่ได้เป็นเหตุผลสนับสนุนการแสดงหนี้สิน หรือค่าใช้จ่ายที่สูงเกินจริงหรือแสดงสินทรัพย์หรือรายได้ที่ต่ำเกินจริง

3. ผลงานได้มาตรฐาน (Standardized Works) หมายถึง คุณภาพของงานที่ทำสำเร็จมีความถูกต้อง เรียบร้อยสมบูรณ์ และครบถ้วนตามกำหนด หรืออาจเกิดจากการควบคุมงานเพื่อกำกับให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติได้มาตรฐานงานครบถ้วนทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ การละเลยการควบคุมงานจะมีผลต่อการปล่อยปละละเลย ทำให้ผู้ปฏิบัติงานอาจไม่ปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบ หรือปฏิบัติงานผิดพลาด ไม่ได้ผลตามเป้าหมาย ไม่ทันเวลา เกิดการสูญเปล่าของทรัพยากร

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชี

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายของสมรรถนะการสอบบัญชีไว้ดังนี้

จิราภรณ์ ปะจันทะสี (2559) สมรรถนะการสอบบัญชี หมายถึง กลุ่มพฤติกรรมในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีที่เกิดจากความรู้ เจตคติ หรือคุณลักษณะเฉพาะตัวของผู้สอบบัญชี ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการผลักดันให้ผู้สอบบัญชีสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงตาม

เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จของงาน และเกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ

ณัฐชา วัฒนวิไล และ จุฑามน สิทธิผลวนิชกุล (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะการสอบบัญชี หมายถึง ความสามารถที่จะทำหน้าที่การทำงานได้ถึงระดับตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน โดยขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมการปฏิบัติงานจริง วัดความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องไปถึงการกระทำของบุคคลถึงระดับตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐาน ก็ถือว่าบุคคลนั้นมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน

ธนาทิพย์ วัฒนสุชาติ (2556) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะการสอบบัญชี หมายถึง การที่ผู้สอบบัญชีใช้ความสามารถที่มีอยู่ทั้งความรู้ ความชำนาญ ทักษะและประสบการณ์ของผู้สอบบัญชีที่สั่งสมและนำความสามารถของผู้สอบบัญชีทั้งหมด นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานสอบบัญชี จนประสบความสำเร็จ

ศุภมิตร พินิจการ (2552) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะการสอบบัญชี หมายถึง ความสามารถ ความชำนาญด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ผู้สอบบัญชีสามารถกระทำการหรือดำเนินการกระทำในกิจกรรมใด ๆ ให้ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวซึ่งความสามารถเหล่านี้ได้มาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ การฝึกฝน และการปฏิบัติจนเป็นนิสัย

จินดา อัดชู (2548) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะการสอบบัญชี หมายถึง สิ่งที่บุคคลสามารถทำได้มากกว่าเกี่ยวกับสิ่งที่เขารู้ และได้ให้คำจำกัดความว่า สมรรถนะเป็นการรวบรวมความสามารถในการเปลี่ยนทักษะและความรู้ไปสู่สถานการณ์ใหม่ ภายในขอบเขตของวิชาชีพ

Fernandes (2013) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะการสอบบัญชี หมายถึง ความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จำเป็นสำหรับการทำงานระดับมืออาชีพของผู้สอบบัญชี

Funnell และ Wade (2012) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะการสอบบัญชี หมายถึง คุณสมบัติของความเป็นมืออาชีพในการสอบบัญชี และความสามารถที่จะเข้าใจและทำสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะที่เหมาะสมและลักษณะที่มีประสิทธิภาพ

Kaciuba (2012) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะการสอบบัญชี หมายถึง หลักการพื้นฐานในแง่ของความสามารถที่จะแสดงความรับผิดชอบ รวมทั้งความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ประกอบด้วย ทักษะการสื่อสาร ทักษะระหว่างบุคคล ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ ความรู้ทางการ

บัญชี ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะคิดส่วนบุคคลและความสามารถ และทักษะด้านคอมพิวเตอร์

2.3.1 ความสำคัญของสมรรถนะการสอบบัญชี

จิราภรณ์ ประจันตะสี (2559) ในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชีนั้น สมรรถนะการสอบบัญชีถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การสอบบัญชีมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ เนื่องจากสมรรถนะการสอบบัญชีนอกจากจะส่งผลต่อคุณภาพของงานตรวจสอบแล้ว ยังมีส่วนช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจึงจำเป็นต้องมีสมรรถนะการสอบบัญชีในด้านต่าง ๆ และผู้สอบบัญชีจะต้องมีความรู้ในงานสอบบัญชีเป็นอย่างดี โดยเน้นการมีความรู้ความสามารถในการสื่อสารที่ดี การมีทัศนคติที่ถูกต้อง มีจริยธรรม และความเป็นอิสระ และการมุ่งมั่นเต็มใจในการให้บริการสอบบัญชี (นันทวรรณ วงศ์ไชย, 2552) เพราะหากผู้สอบบัญชีมีความรู้ความสามารถในองค์ประกอบดังกล่าวครบทุกด้าน ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีที่มีประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ของการสอบบัญชี เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไปอันจะนำมาซึ่งความสำเร็จในวิชาชีพการสอบบัญชีสืบไป

2.3.2 องค์ประกอบของสมรรถนะการสอบบัญชี

สมรรถนะการสอบบัญชีเป็นความสามารถ ความเชี่ยวชาญ รวมถึงพฤติกรรม ที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย 10 ด้านดังต่อไปนี้ สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2549)

1. ทักษะการปฏิบัติงานตรวจสอบ หมายถึง สิ่งที่ผู้สอบบัญชีกระทำได้ดีและฝึกปฏิบัติประจำจนเกิดความชำนาญ เทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ทักษะในการตรวจสอบ การพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง คล่องแคล่วว่องไว ถูกต้อง ระบุสาเหตุของปัญหา รวมถึงการฝึกฝนทักษะอย่างสม่ำเสมอและมีประสิทธิภาพภายใต้สภาพแวดล้อมทางวิชาชีพ เพื่อให้สามารถสนองความต้องการของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ความรู้ความสามารถในการสอบบัญชี หมายถึง ความรู้เฉพาะด้านของผู้สอบบัญชี องค์ความรู้ความสามารถที่เพียงพอ การประยุกต์ใช้ความรู้ความสามารถ ในการสอบบัญชี รวมถึงการตัดสินใจแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ

3. มโนทัศน์ หมายถึง เจตคติ ทักษะคิด ค่านิยม และความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาพลักษณ์ของตน มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าตนเองสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ เป็นต้น

4. แรงจูงใจ หมายถึง แรงจูงใจหรือแรงขับภายในซึ่งทำให้บุคคล แสดงพฤติกรรมที่มุ่งไปสู่สิ่งที่เป็นเป้าหมาย เช่น บุคคลที่มุ่งผลสำเร็จ มักชอบตั้งเป้าหมายที่ท้าทาย และพยายามปฏิบัติงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตลอดจนพยายามปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานของตนเองตลอดเวลา

5. จรรยาบรรณวิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดความประพฤติ หรือวิธี การปฏิบัติงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชีทุกคนต้องยึดถือ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นมืออาชีพ และเสริมสร้างเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพสอบบัญชีให้เป็นที่ประจักษ์แก่ลูกค้าและสาธารณชนที่จะเชื่อถือ ยอมรับ และไว้วางใจในผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี

6. การประยุกต์ใช้มาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป หมายถึง การใช้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพเพื่อสามารถนำมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป มาใช้ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน โดยต้องประกอบด้วยหลักการพื้นฐานและวิธีการตรวจสอบที่สำคัญ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ

7. การใช้วิจารณญาณในการสังเกตและสงสัยเกี่ยวกับผู้ประกอบวิชาชีพ หมายถึง การใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ที่มี มาใช้ในการคิดไตร่ตรองหาข้อเท็จจริง ด้วยเหตุผลอย่างรอบคอบในทุก ๆ ด้าน โดยคำนึงถึงสถานการณ์แวดล้อมที่มีอยู่ เพื่อให้ได้มาซึ่งความน่าเชื่อถือของหลักฐานนั้น

8. การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในอาชีพ หมายถึง ความขวนขวายสนใจใฝ่รู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ ความรู้ ความสามารถของตนในการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งรู้จักพัฒนา ปรับปรุง ประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ากับการปฏิบัติงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์

9. เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการตรวจสอบ การรวบรวม การจัดเก็บข้อมูล การประมวลผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน การออกแบบระบบสารสนเทศทางการสอบบัญชี การเชื่อมโยงความรู้ด้านการสอบบัญชี การสื่อสารข้อมูล การส่งมอบข้อมูลด้วยความรวดเร็วทันสมัยและมีความถูกต้อง

10. การวัดผลขีดความสามารถ หมายถึง รูปแบบทั้งหมดของการทดสอบสมรรถนะขีดความสามารถสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน การบริหารเวลา การปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบ มีการวางแผนการตรวจสอบไว้ล่วงหน้า

จากองค์ประกอบข้างต้นจะเห็นได้ว่าสมรรถนะการสอบบัญชีเป็นปัจจัยสำคัญของการสอบบัญชี ที่จะส่งผลให้การสอบบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งองค์ประกอบของการสอบบัญชีของการวิจัยนี้ได้ประยุกต์จากแนวคิดการเตรียมความพร้อมและคุณสมบัติผู้สอบบัญชี(มนตรี กงเรือพันธุ์, 2557, อ้างถึงใน กรรณิการ์ พิวสะอาด, 2560) โดยมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความรอบคอบและช่างสงสัย ดังนี้ (จิราภรณ์ ปะจันทะสี, 2559)

1. ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี (Knowledge Audit) หมายถึง การที่ผู้สอบบัญชีมีองค์ความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านการบัญชี การสอบบัญชี และวิชาที่เกี่ยวกับการสอบบัญชี รวมทั้งองค์กรธุรกิจ มีความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ทั้งการใช้โปรแกรม Microsoft Office โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี และโปรแกรมที่ใช้ในการตรวจสอบบัญชี รวมทั้งการใช้ภาษาต่าง ๆ ทั้งการพูด การอ่าน และการเขียน ได้เป็นอย่างดี รวมถึงการตัดสินใจในการแสดงความเห็นต่องบการเงิน ได้อย่างน่าเชื่อถือตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วย ดังนี้ (ศิริขวัญ จันลาศรี, 2551)

1.1 ความรู้ทางกาบัญชี เป็นความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป การบัญชีเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ในเรื่องแม่บทการบัญชี การบันทึกบัญชี การจัดทำงบการเงินการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน มาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับสิทธิ์ หนี้สิน และส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วนการรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย และการบัญชีต้นทุนผลิตสินค้า เป็นต้น

1.2 ความรู้ทางการสอบบัญชี เป็นความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานการสอบบัญชี หลักฐานการสอบบัญชีและวิธีการรวบรวมหลักฐาน เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบบัญชี การจัดทำกระดาษทำการแนวการตรวจสอบบัญชี การสอบทานและการควบคุมงานสอบบัญชี จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชีตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติ และการรายงานสำหรับผู้สอบบัญชี ภาษีอากร

1.3 ความรู้ทางภาษีอากร เนื่องจากงานสอบบัญชีนั้นมีความเกี่ยวข้องกับภาษีอากรด้านต่าง ๆ คือ ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อากรแสตมป์ ภาษีโรงเรือน ภาษีศุลกากร และภาษีสรรพสามิต ที่สำคัญที่สุดคือการจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยอาศัยยอดกำไรสุทธิในงบการเงินซึ่งผู้สอบบัญชีรับรองเป็นหลัก ในขณะที่เดียวกัน ประมวลรัษฎากรก็ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคำนวณกำไรสุทธิ รวมทั้งระบุว่ามิรายการใดบ้างที่กฎหมายไม่ยอมให้หักจ่าย นอกจากนั้น เจ้าหน้าที่ภาษีอากรยังมีคำวินิจฉัยปัญหาภาษีอากรกรณีต่าง ๆ ซึ่ง

ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องติดตามศึกษาให้ทราบเพื่อใช้ในการตรวจสอบและให้คำแนะนำแก่ลูกค้าอย่างถูกต้องในทางปฏิบัติ เพราะกิจการที่มีใช้บริษัทมหาชนมักหวังพึ่งผู้สอบบัญชีที่จะปรึกษาหารือเกี่ยวกับภาษีอากร

1.4 ความรู้ทางกฎหมายธุรกิจ เนื่องจาก ในปัจจุบันมีกฎหมายต่าง ๆ เกี่ยวกับธุรกิจใช้บังคับอยู่หลายฉบับ เช่น กฎหมายว่าด้วยการบัญชี กฎหมายการควบคุมการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยหุ้นบริษัท กฎหมายแรงงาน การควบคุมเงินตราต่างประเทศ การควบคุมอาหารและยา การจัดตั้งโรงงาน การจดทะเบียนสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้าและลิขสิทธิ์ เป็นต้น ซึ่งผู้สอบบัญชีควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายธุรกิจเหล่านี้เพื่อให้สามารถแนะนำวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องแก่ลูกค้า

1.5 ความรู้ทางเศรษฐศาสตร์และการค้าระหว่างประเทศ ผู้สอบบัญชีควรมีความรู้เกี่ยวกับหลักเศรษฐศาสตร์ทั้งในส่วนรวมของประเทศและเฉพาะของแต่ละกิจการ ภาวะการเงินของประเทศและระหว่างประเทศ การควบคุมธุรกิจโดยรัฐบาล ปัญหาการค้าระหว่างประเทศ และอิทธิพลของบริษัทระหว่างประเทศ เป็นต้น

1.6 ความรู้ในการจัดวางระบบงานและการประเมินผล เนื่องจาก ในการเสนอข้อสังเกตต่อลูกค้าจากผลการตรวจสอบ หรือในการศึกษาระบบการควบคุมภายในของกิจการ ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการจัดวางระบบงานตามสมควร เช่น การจัดแบ่งส่วนงาน การปรับปรุงวิธีการทำงาน และการกำหนดอัตราค่าจ้างที่ต้องการ เป็นต้น และในกรณีที่ลูกค้าต้องการให้ผู้สอบบัญชีรายงานเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการบริหารงาน จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาอบรมในด้านการประเมินผลงานด้วย

1.7 ความรู้เกี่ยวกับระบบข้อมูลเพื่อการบริหารงาน เนื่องจาก เมื่อผู้บริหารงานได้เริ่มใช้ข้อมูลทางการเงินเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจมากขึ้น ผู้สอบบัญชีควรสามารถให้คำแนะนำแก่กิจการ ทั้งในด้านการรวบรวมข้อมูล และการใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ ทั้งนี้รวมถึงความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลด้วย

1.8 ความรู้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นความรู้เกี่ยวกับความรู้ทั่วไปในระบบสารสนเทศ การตรวจสอบในสภาพแวดล้อมของระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ การประเมินความเสี่ยง และการประเมินประสิทธิผลของการควบคุมในระบบสารสนเทศรวมทั้งเทคนิคการตรวจสอบโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอบบัญชี

1.9 ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษ เนื่องจากในการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี นั้น ความรู้ในการใช้ภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็นอีกประการหนึ่ง เพราะประเทศไทยมีนักลงทุน จำนวนไม่น้อยที่เป็นชาวต่างชาติ โดยเข้ามาลงทุนทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และการบริการ ต่าง ๆ ทำให้มีเอกสารจำนวนหนึ่งเป็นภาษาอังกฤษ เช่น เอกสารสัญญาซื้อขายต่าง ๆ หลักฐานการ นำเข้าและการส่งออก เป็นต้น นอกจากนี้ภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญในการสืบค้นข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ตอีกด้วย ซึ่งในชีวิตประจำวันไม่สามารถหลีกเลี่ยงที่จะพบเจอภาษาอังกฤษได้ และการ ใช้ภาษาอังกฤษได้ดีย่อมทำให้เราได้เปรียบในหลาย ๆ เรื่อง ดังนั้น การใช้ภาษาอังกฤษสำหรับการ สื่อสารด้านการสนทนา การอ่าน และการเขียน จึงมีความสำคัญในการสื่อความหมาย ความเข้าใจ ได้ถูกต้อง และสร้างความเป็นมิตรกับนักลงทุนชาวต่างชาติได้เป็นอย่างดี การเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวกับการบัญชีและการบริหารธุรกิจย่อมมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจาก ผู้สอบบัญชีมีโอกาสพบเจอเป็นส่วนใหญ่ (ขรรยง ชรรรมรัชชารี, 2550)

2. ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ (Intelligence) หมายถึง การที่ผู้สอบบัญชีมีความสามารถในการพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และมีความสามารถในการสื่อสาร รวมถึงการมีความคิดที่ฉับไวต่อการกล่าวแก้และตอบโต้ด้วยเหตุผล ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ทันทีทันใดเมื่อเกิดเหตุการณ์ ฉุกเฉินซึ่งประกอบด้วย ดังนี้ (สรรรเสริญ อินทรรัตน์, 2554)

2.1 ไหวพริบและปฏิภาณทางประสาท เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น แล้วก่อตัวเป็นความ สำนึก รู้ว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ ไม่สามารถอธิบายเหตุผลได้ แต่แน่วใจ แล้วคลายออกมา เป็นความคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ มีดุลยพินิจ คิดลึกลับวงรอบวิธีคิด ส่งเสริมให้เกิดความรู้แล้ว นำไปสู่ความเข้าใจ พัฒนาก่อตัวให้เกิดการเรียนรู้ ปรากฏออกมาเป็นฐานรองรับหลักการที่จะ นำไปใช้กับการแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถมองเห็นความจริงและรู้จักวิธีบริหาร จัดการทำให้สำเร็จประโยชน์และเกิดผลทั้งตนเองและส่วนรวม

2.2 ไหวพริบและปฏิภาณทางปัญญา เกิดจากการมีวิชาความรู้แล้วเกิดความคิดฉับไว และรวดเร็วขึ้น จะเกิดขึ้นได้กับบุคคลแต่ละคนก็ด้วยการสังเกตและเรียนรู้เป็นส่วนเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นการฝึกฝนตนเองโดยกระบวนการคิด พิจารณาและเสริมทักษะวิธีคิด เมื่อประสบ เหตุการณ์หรือเกิดภาวะเหตุการณ์ต่าง ๆ กับตัวเองแล้วใคร่ครวญครุ่นคิด เชื่อมโยงวิธีคิดถึง เรื่องราวต่าง ๆ ให้เกิดความสัมพันธ์ เป็นความรอบรู้ มีความเข้าใจ สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ติดตามหาสาเหตุของปัญหาแล้วมองถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นกับสภาวะการณ์ต่อไปได้

ดังนั้น ความรู้ใด ๆ ก็ตามที่เกิดขึ้นเป็นความรู้สึกที่ยังไม่ชัดเจน ยังไม่สามารถอธิบายหรือแยกประเด็นให้มองเห็นเป็นรูปธรรมได้ ความรู้นั้นยังเป็นความรู้ที่เฉยๆ หรือเป็นไหวพริบและปฏิภาณที่เกิดขึ้นทางประสาท ยังจะเป็นความรู้คือไหวพริบและปฏิภาณเบื้องต้น ที่เราสามารถนำมาใช้เพื่อคาดคะเนเรื่องราวต่าง ๆ ว่าน่าจะเกิดหรือไม่เกิดว่าจะมีหรือไม่มี ว่าควรทำหรือไม่ควรทำ นี่ก็คือจุดเริ่มต้นของไหวพริบและปฏิภาณ แต่ในขณะที่เดียวกันถ้าเราฝึกคิด ฝึกฝนอบรมตนเองให้เกิดเป็นความรู้ที่เรียกว่าปัญญาได้ด้วยความรู้ความเข้าใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ มีความชัดเจนทำให้เกิดเป็นความรู้เร็ว ความรู้จริง และเป็นความรู้ที่ถูกต้อง เพราะความรู้ในลักษณะของไหวพริบและปฏิภาณทางปัญญานั้น จัดเป็นวิชาความรู้ที่ผ่านขั้นตอนทางประสาทสัมผัส ส่งเสริมให้เกิดความรู้ที่เรียกว่าเขาวนไฉฉับพลัน เกิดไหวพริบ รู้จักนำไปใช้ประโยชน์ได้เหมาะสมเข้ากับกรณี เข้ากับเหตุการณ์ ซึ่งจะทำให้การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีมีความถูกต้อง รวดเร็ว และทันเวลาต่อการใช้งานเพื่อตัดสินใจ

3. ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี (Audit Independence) หมายถึง การที่ผู้สอบบัญชีสามารถวางแผนการตรวจสอบและใช้วิธีการตรวจสอบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอ ตลอดจนการแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชี โดยไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลใด ๆ และความเป็นอิสระนั้นเป็นที่ประจักษ์ต่อบุคคลทั่วไปด้วยว่า ผู้สอบบัญชีไม่มีส่วนได้เสียในกิจการที่ตนสอบบัญชี เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีเป็นที่เชื่อถือได้ และเป็นประโยชน์แก่ผู้ใช้งบการเงินซึ่งประกอบด้วย (ประกฤษ สมนอน, 2556)

3.1 การสร้างทัศนคติที่เป็นกลาง คือ การที่ผู้สอบบัญชีไม่รับตรวจสอบและรับรองบัญชีในกิจการที่ตนขาดความเป็นกลาง โดยมีผลประโยชน์หรือตำแหน่งเกี่ยวข้องกับกิจการนั้น หรือโดยมีเหตุอื่นที่อาจก่อให้เกิดความลำเอียง การที่ผู้สอบบัญชีมีส่วนเกี่ยวข้องกับด้านการเงินทางด้านการงาน หรือตำแหน่งหน้าที่ในกิจการของลูกค้าทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ถือว่าผู้สอบบัญชีขาดความเป็นกลาง ผู้สอบบัญชีจะต้องมีความเป็นกลางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลูกค้า ตลอดจนความสัมพันธ์ในลักษณะที่จะทำให้บุคคลภายนอกเชื่อว่าผู้สอบบัญชีไม่อาจปฏิบัติงานได้โดยมีความเป็นกลาง

3.2 การปราศจากอคติและความลำเอียงในการปฏิบัติงาน คือ การที่ผู้สอบบัญชีใช้ดุลยพินิจโดยปราศจากความลำเอียง มีการพิจารณาข้อเท็จจริงต่าง ๆ อย่างยุติธรรมและเป็นกลาง การประพฤติตรง จริงใจ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ซึ่งการหลีกเลี่ยงการมีอคติและความลำเอียงในการปฏิบัติงาน

3.3 การหลีกเลี่ยงการมีผลประโยชน์ขัดแย้ง คือ การที่ผู้สอบบัญชีไม่รับตรวจสอบและรับรองบัญชีในกิจการที่ตนขาดความเป็นอิสระ การที่ผู้สอบบัญชีสามารถวางแผนการตรวจสอบและใช้วิธีการตรวจสอบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานที่เพียงพอ ตลอดจนแสดงความเห็นในรายงานการสอบบัญชีโดยไม่ขึ้นกับผู้ใด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้สอบบัญชีจะไม่มีผลประโยชน์ใด ๆ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินหรือตำแหน่งหน้าที่ ผู้สอบบัญชี ก็อาจจะขาดความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานหรือในการรายงานการสอบบัญชีก็ได้ หากมีบุคคลใดที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานและการรายงาน หรือมีสถานการณ์ใด มาบีบบังคับให้ผู้สอบบัญชีไม่สามารถปฏิบัติงานและเสนอรายงานตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไปได้ ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีเห็นว่ามีอิทธิพลหรือมีสถานการณ์ใดที่จะกระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานหรือการรายงานการสอบบัญชี ผู้สอบบัญชีควรใช้วิจารณญาณในการรับงาน การปฏิบัติงาน และหรือการเสนอรายงานการสอบบัญชุนั้น

3.4 ความสามารถในการปฏิบัติงานด้วยความเที่ยงธรรมและสุจริต คือ การที่ผู้สอบบัญชีปฏิบัติงานตรวจสอบและรับรองบัญชีด้วยความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณสมบัติประการสำคัญที่ผู้สอบบัญชีทุกคนพึงมี ทั้งนี้เพื่อให้งานสอบบัญชีและรายงานการสอบบัญชีเป็นไปด้วยความเป็นธรรม จริงใจและตรงไปตรงมา

3.5 การไม่ปกปิดข้อเท็จจริงและบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ คือ การที่ผู้สอบบัญชีไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญของงบการเงินที่ตนลงลายมือชื่อรับรองในรายงาน โดยการแสดงความเห็น ซึ่งอาจทำให้เกิดการหลงผิดและอาจเสียหายแก่กิจการที่ตรวจสอบและรับรองบัญชุนั้น หรือแก่บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป ผู้สอบบัญชีมีความรับผิดชอบที่จะต้องตรวจสอบความถูกต้องและเพียงพอของการเปิดเผยข้อมูลและรายการต่าง ๆ อย่างเพียงพอเพื่อให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งเป็นการป้องกันมิให้เกิดการหลงผิดหรือเสียหายแก่บุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ใช้ประโยชน์จากงบการเงินในการตัดสินใจทางธุรกิจหรือการเงิน แม้ว่า การเปิดเผยขอความและรายการในงบการเงินดังกล่าวเป็นหน้าที่ของลูกค้า แต่ถ้าผู้สอบบัญชีพบว่า การเปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอ หรือมีการปกปิดเพื่อบิดเบือนข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ผู้สอบบัญชี จำเป็นต้องเปิดเผยไว้ในรายงานการสอบบัญชี พร้อมทั้งแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างมีเงื่อนไขหรือแสดงความเห็นว่างบการเงินไม่ถูกต้องแล้วแต่กรณี

4. ด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotional Quotient) หมายถึง การที่ผู้สอบบัญชีมีความสามารถในการบริหารอารมณ์ให้เหมาะสมได้ในแต่ละสถานการณ์ ตลอดจนการมีทักษะและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยสามารถทำความเข้าใจและจดจำการแสดงออกทางอารมณ์ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง และมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด รวมถึงการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งประกอบด้วย (เทพ สงวนกิตติพันธุ์, 2558, เว็บไซต์)

4.1 การมีสติอยู่เสมอเพื่อควบคุมอารมณ์ที่รุนแรงให้คลายลง เช่น อารมณ์วิตกกังวล อารมณ์โกรธ อิจฉาริษยา ซึ่งการใช้อารมณ์ของคนนั้นหากใช้เพียงเล็กน้อยแล้วพยายามควบคุมมันให้ได้โดยใช้ "สติ" หรือหลักธรรมะเข้ามาช่วยในการเผชิญกับเหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ก็จะทำให้เหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ นั้น เป็นไปในทางที่ดีขึ้นได้ และในทางตรงกันข้ามหากผู้ใดใช้อารมณ์มากหรือรุนแรงเกินไป ก็อาจจะทำให้เหตุการณ์หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เผชิญอยู่กลับเลวร้ายลงไปได้เช่นกัน ดังนั้น ผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องมีสติ มีการควบคุมอารมณ์ในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงานมีการแยกแยะเรื่องงานกับเรื่องส่วนตัวออกจากกันได้ดี เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ อันนำมาซึ่งประสิทธิผลต่อไป

4.2 การใช้คำพูดแสดงความรู้สึกแทนการกระทำ เป็นเทคนิคการแสดงออกที่เหมาะสม เนื่องจาก ในการทำงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีนั้น จำเป็นต้องมีการทำงานแบบเป็นทีมหรือมีผู้ช่วยในการสอบบัญชี ดังนั้น โอกาสที่อาจจะมีความคิดเห็นแตกต่างกันระหว่างผู้ร่วมงานหรือการมีความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน รวมทั้งการปฏิบัติงานที่อาจจะไม่เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ซึ่งผู้สอบบัญชีไม่ควรแสดงออกโดยการตำหนิคุณค่า แต่ควรใช้คำพูดด้วยการอธิบายเหตุผล การบอกกล่าวหรือเล่ารายละเอียดให้ฟังแทน มีการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ควรแสดงออกโดยการทะเลาะหรือการใช้กำลังที่รุนแรง ซึ่งอาจทำให้มีผลกระทบหรือสร้างความเสียหายต่อการปฏิบัติงาน

4.3 การยืดเวลาออกไปก่อนที่จะตัดสินใจทำอะไรลงไป เป็นการหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดอารมณ์รุนแรงหรืออารมณ์เสีย ซึ่งบางคนอาจใช้วิธีการนับหนึ่งถึงสิบ หรือถึงร้อยในใจ เพื่อยืดเวลาให้อารมณ์ที่รุนแรงลดลง ซึ่งจะช่วยให้การแสดงออกที่รุนแรงลดลงไปได้ หรืออาจจะใช้วิธีออกจากเหตุการณ์ตรงนั้นไปก่อน เช่น เมื่อมีการทะเลาะหรือการถกเถียงกัน

ในขณะที่ปฏิบัติงานควรรอให้อารมณ์ลดความรุนแรงลง แล้วจึงกลับมาเผชิญเหตุการณ์นั้นอีกครั้ง ก็จะทำให้เรามีสติมากขึ้นในการตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ ลงไป

4.4 การข่มใจ การให้อภัย และมองโลกในแง่ดี เป็นการระงับอารมณ์ต่าง ๆ โดยให้คิดถึงผลที่จะเกิดขึ้นถ้าเราแสดงอะไรออกไปด้วยอารมณ์ที่รุนแรง รู้จักให้อภัยและพยายามฝึกมองสิ่งที่เกิดขึ้นต่าง ๆ ในด้านดีเสมอ ถ้าทำได้จะทำให้เรามีอารมณ์ที่เป็นสุขมากยิ่งขึ้น หรือถ้าข่มใจไม่อยู่จริง ๆ ก็อาจใช้วิธีระบายออกโดยการเลี้ยงไปแสดงออกกับสิ่งอื่น ๆ แทนก็ได้ เช่น เขียนระบายอารมณ์ในกระดาษ แอบร้องไห้ปลดปล่อยอารมณ์ หรือค่อยตีกระสอบทราย (อาจใช้ตุ๊กตาแทน) เพื่อให้อารมณ์ที่รุนแรงนั้นคลายลง แต่อย่าให้กลายเป็นการทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น

4.5 เมื่อมีเรื่องทุกข์ใจหรือเครียดควรปรึกษาเพื่อนสนิทที่ไว้ใจได้หรือผู้ใหญ่ที่เราให้ความเคารพนับถือ เพราะการที่คนเรามีความทุกข์หรือความเครียด แล้วเก็บกดไว้ในใจตนเอง อยู่เสมอ เปรียบเสมือนลูกโป่งที่ถูกอัดอากาศเข้าไปเรื่อย ๆ หากไม่มีการปลดปล่อยลมออกมาเสีย บ้างไม่นานลูกโป่งก็จะแตก เช่นเดียวกัน หากคนเรามีแต่ความทุกข์เก็บสะสมไว้มากเกินไป สักวันหนึ่งก็อาจจะกลายเป็น โรคประสาท หรือ โรคจิตต่อไปได้ จึงควรปลดปล่อยความทุกข์ที่มีอยู่ ออกไปเสียบ้างเพื่อไม่ให้เกิดผลเสียหรือเกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี

5. ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย (Prudence and Technician Doubt) หมายถึง การที่ผู้สอบบัญชีใช้สติปัญญาด้วยความระมัดระวังในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชี ความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพเมื่อพบรายการที่เป็นสิ่งผิดปกติจากการตรวจสอบ ซึ่งอาจจะทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ซึ่งประกอบด้วย (สรรเสริญ อินทรรัตน์, 2554)

5.1 การช่างสงสัย เพราะความสงสัยเป็นบ่อเกิดของความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของเอ็ดการ์ต นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ที่กล่าวว่า ความสงสัยเป็นจุดเริ่มต้นของการแสวงหาความรู้ เพราะความสงสัยเป็นตัวดึงดูดให้เราอยากรู้อยากเห็น อย่างเช่น เราอยากรู้อะไร เราต้องครุ่นคิดก่อนว่าอะไร ทำไม อย่างไร และเพราะอะไร หลังจากนั้นเราก็คิดค้น สืบค้น แสวงหาเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการดังหลักพุทธธรรม โดยเฉพาะพระธรรมคุณ ข้อที่ว่าเอหิภัสสโก ซึ่งแปลว่า ลองมาดูสิ หมายถึงเราจะเชื่ออะไรและปฏิบัติตามเรื่องใด ควรพิจารณาดูให้ถี่ถ้วนเสียก่อนและการสงสัยในลักษณะที่กล่าวถึงนี้จะส่งเสริมให้เราได้เข้าถึงความจริง เมื่อเราเกิดความมั่นใจในความรู้ว่าเป็นความรู้แล้ว ขั้นต่อมาก็คือ โอปนยิโก ควรน้อมมาสู่ตน คือยึดถือเป็นวิถีหรือเป็นแนวทาง เพราะเป็นความรู้และความจริงที่เชื่อถือได้ ดังนั้น วิธีคิด พิจารณา เพื่อหาข้อเท็จจริง จึงถือว่าเป็น

จุดเริ่มต้นของความรู้ที่มาจากความสงสัยที่ผู้คิดมองหาจุดร่วมหลายๆ มุม เพื่อให้เกิดเป็นความรู้รอบด้าน เข้าใจ เข้าถึง เกิดเป็นความรู้

5.2 การช่างสังเกต เพราะความรู้บางอย่างที่เราได้รับนั้นเกิดขึ้นจากการสังเกต การค้นคว้าหรือการทดลอง เป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ หรือจากประสาทสัมผัส และเมื่อความรู้ผ่านมาทางการสัมผัสดังกล่าว ทำให้เกิดการสังเกต พิจารณา สอดส่องมองเห็น แล้วเข้าใจ เนื่องจากลักษณะของความรู้ดังกล่าวนี้เราจะพบว่าเป็นความรู้ที่ต่อยอดมาจากการสงสัย ที่อยากรู้อยากเห็นและค่อยๆ พิจารณา สังเกตว่ามันคืออะไร เป็นอย่างไร เพราะอะไร ทั้งหมดนี้เป็นตัวหล่อหลอมเสริมทักษะให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และการตัดสินใจได้ทุกส่วน คำว่าสังเกตนั้น หมายถึง การตั้งใจดู จับตาดู เผาดู หรือศึกษาเหตุการณ์หรือเรื่องราวพอรู้เรื่อง เพื่อให้เกิดเป็นความรู้ที่ชัดเจน เพราะความรู้จะเป็นความรู้ที่เชื่อถือได้นั้น ต้องเป็นความรู้ที่มีหลักการและความรู้ที่ต้องอาศัยทักษะทางการฝึกปฏิบัติซึ่งสอดคล้องกับทัศนะที่ว่า การสังเกตเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ในตัวของมันเอง เป็นศาสตร์ เพราะหลักการมีแนวคิดรองรับ ไม่ใช่สิ่งที่ปราศจากหลักเกณฑ์หรือมาตรฐาน เป็นศิลป์ เพราะต้องอาศัยทักษะการฝึกฝน และต้องใช้ความมีศิลปะ ซึ่งค่อนข้างจะเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลในการดำเนินการ

5.3 การคิดอย่างมีดุลยพินิจ หมายถึง การใช้กระบวนการคิดที่แยบยล คิดแยกคาย คิดรอบคอบ คิดอย่างมีวิธีคิด คิดอย่างมีสติครบถ้วน หลักการคิดทั้งหมดตามที่พูดถึงนี้หลักพุทธธรรม ใช้คำว่า โยโสมนสิการ การทำไว้ในใจโดยแยบคาย หมายถึง การนำความรู้ ความคิดไว้ที่ใจ คำนึงคิดถึง ใส่ใจพิจารณา เพื่อคิดอย่างมีวิธีคิด คิดให้เป็นระเบียบตามแนวของเหตุผลที่ถูกต้อง แล้วนำความรู้ ความคิดนั้น ไปใช้ให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ วิธีคิดอย่างมีดุลยพินิจนี้ เป็นการคิดเพื่อให้เกิดความรู้ที่ชัดเจน ถูกต้อง แล้วตัดสินใจเลือกเป็นเป้าหมายและจุดมุ่งหมายที่เราคิดว่าเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดและมีความถูกต้องมากที่สุด เพราะฉะนั้น ความรู้ที่เกิดจากการคิดที่เป็นดุลยพินิจ จึงเป็นความรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้คิดมองเห็นทาง สามารถหาทางออกในขณะที่เกิดปัญหาหรือพบกับอุปสรรค เพราะการคิดด้วยวิธีดังกล่าวเป็นเรื่องของดุลยพินิจ เกิดความรอบคอบสุขุมแยบยลและคิดอย่างถูกกระบวนการคิดนั่นเอง

5.4 การคิดให้ลึก หมายถึง การคิดที่ให้มองเห็นและเข้าใจเบื้องหน้า เบื้องหลัง คือความเป็นมาของสิ่งนั้น แบบเจาะลึก ให้เกิดความเข้าใจสภาพในอดีต กลับมาตั้งสติมองสภาพในปัจจุบัน พร้อมกับให้เกิดความเชื่อต่อไปถึงอนาคต หรือถ้าจะใช้คำให้สอดคล้องกับความรู้ คือเกิด

การเรียนรู้รอบด้าน และสิ่งสำคัญต้องมีกรอบความคิด เพราะการคิดหรือกรอบแนวคิดนั้นเองเป็นสิ่งที่กำหนดวิธีการดำเนินงานโดยภาพรวม

5.5 การคิดค้นหาหลัก หมายถึง คิดสิ่งใดก็ตามต้องมีหลักในการคิด โดยอาศัยสติเป็นตัวกำหนด ไม่คิดแบบเรื่อยเปื่อย เลื่อนลอย ขาดเป้าหมาย ขาดสติควบคุมเพราะผลที่ได้รับคือความว่างเปล่า ไม่สามารถจับอะไรได้เป็นชิ้นเป็นอัน เพราะฉะนั้นการคิดที่ยึดถือหลักต้องอาศัยการคิดที่ประกอบด้วยปัญญา เพื่อให้เกิดเป็นความรู้ที่ถูกต้อง และความรู้ที่ถูกต้องดังกล่าวต้องมีสติกำกับ เนื่องจากปัญญาต้องใช้คู่กับสติ หรือจะอุปมาว่าปัญญาเหมือนกับดินเหนียวที่กระจายอยู่ในที่ต่าง ๆ ขณะเดียวกัน ถ้าดินเหนียวดังกล่าวนั้น เรานำมาปั้นให้เป็นรูปลักษณะต่าง ๆ ตามที่เราต้องการ ดินเหนียวก็จะมีคุณค่าเพราะปัญญาคือดินเหนียว และสติเป็นตัวกำหนดหรือกำกับให้ดินเหนียวนั้นออกมาเป็นรูปลักษณะตามที่เราคิดจะให้เป็น ดังนั้น การค้นหาหลักต้องคิดวางรูปแบบให้ชัดเจน โดยอาศัยปัญญาและสติกำกับให้เกิดกระบวนการคิดที่วางเงื่อนไขประกอบด้วยเหตุผล โดยมีเป้าหมายหรือหลักการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งจัดเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งเสริมให้เกิดดุลยภาพเมื่อเราต้องการที่จะนำไปใช้

จากที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะการสอบบัญชี เป็นปัจจัยที่ได้รับ การยอมรับว่ามีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี เนื่องจากผู้สอบบัญชีจำเป็นต้องมีสมรรถนะในการสอบบัญชีเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการมีความรู้ทางการสอบบัญชีที่ดี การมีไหวพริบและปฏิภาณ ความเป็นอิสระในการสอบบัญชี มีการควบคุมอารมณ์ที่ดี รวมทั้งมีความรอบคอบและช่างสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะทำให้การสอบบัญชีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจ

ความหมายของแรงจูงใจ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจ ดังนี้

เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (2550) ให้ความหมายไว้ว่า แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมไปยังจุดหมายปลายทาง ความต้องการแรงจูงใจในการทำงานจึงเป็นความพยายามของบุคคลในการทำงานให้เจริญก้าวหน้า การจูงใจมีลักษณะเป็นนามธรรม กล่าวคือ เป็นวิธีการที่ชักนำพฤติกรรมผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติ ตามวัตถุประสงค์ พฤติกรรมของคนจะเกิดขึ้นได้ต้องมีแรงจูงใจ (Motive) เหตุนี้การจูงใจจึงเป็นเรื่อง เกี่ยวโยงกับสิ่ง

เร้าหรือแรงจูงใจ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าการจูงใจหมายถึง ความพยายามที่จะชักจูงให้ผู้อื่น แสดงออกหรือปฏิบัติตามต่อสิ่งจูงใจ สิ่งจูงใจอาจมีทั้งภายใน และภายนอกตัวบุคคลนั้น ๆ เองแต่มูลเหตุจูงใจอันสำคัญของบุคคลคือ ความต้องการ (Needs)

นิรมล กิติกุล (2548) ให้ความหมายไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ศิลปะของสิ่งที่ใช้จูงใจหรือนำปัจจัยต่าง ๆ มาเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งตามทิศทางหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการ และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรได้

ประเวศ มหารัตน์สกุล (2547) ให้ความหมายไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความต้องการของมนุษย์ตามความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตหรือต่อหน้าที่การงาน

มัลลิกา ต้นสอน (2547) ให้ความหมายไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง ความยินดีและเต็มใจที่บุคคลจะทุ่มเทความพยายาม เพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมาย บุคคลที่มีแรงจูงใจจะแสดงออกมาในการแสดงพฤติกรรมด้วยความกระตือรือร้น มีทิศทางที่เด่นชัดและไม่ย่อท้อเมื่อเผชิญอุปสรรคหรือปัญหา

Aryee และ Tan (1992) ให้ความหมายไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง แนวคิดทางอารมณ์ที่บ่งบอกลำดับของงานมาเกี่ยวข้องกับการงานที่เฉพาะ และเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความสามารถที่จะเผชิญกับอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อไปสู่เป้าหมายของวิชาชีพ

Koontz และคณะ (1980) ให้ความหมายไว้ว่า แรงจูงใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารชักจูงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ชนัญชิตา แคนไชสง (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แรงจูงใจ เป็นการนำปัจจัยต่าง ๆ มาเป็นตัวผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกอย่างมีทิศทาง เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่ต้องการ ดังนั้น ผู้ที่ต้องการแรงจูงใจ จึงต้องมีความคาดหวัง มีประสบการณ์ มีความรู้และทัศนคติในเรื่องนั้น ๆ และพยายามดึงเอาสิ่งเหล่านั้นมาเป็นแรงจูงใจในการแสดงพฤติกรรม หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

2.4.1 ความสำคัญของแรงจูงใจ

ภาวิไล เจริญพงศ์ (2547) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแรงจูงใจไว้ 4 ข้อ ดังนี้

1. แรงจูงใจช่วยเพิ่มพลังในการปฏิบัติงานให้ผู้ประกอบวิชาชีพ (Energy) เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของมนุษย์ในการปฏิบัติงานใด ๆ ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพมีแรงจูงใจในการทำงานสูงย่อมทำให้ขยันขันแข็ง กระตือรือร้นที่จะทำให้สำเร็จ

2. แรงจูงใจช่วยเพิ่มความพยายามในการปฏิบัติงานให้ผู้ประกอบวิชาชีพ (persistence) ทำให้บุคคลมีความมานะอดทน บากบั่น คิดหาวิธีการนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของตนมาใช้ประโยชน์ต่องานให้มากที่สุด ไม่ท้อถอย หรือละความพยายามง่ายๆ แม้งานจะมีอุปสรรคขัดขวาง และเมื่องานได้รับผลสำเร็จด้วยดีก็มักคิดหาวิธีการปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น

3. แรงจูงใจช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพ (Variability) มีรูปแบบการทำงานหรือวิธีทำงานในบางครั้งก่อให้เกิดการค้นพบช่องทางดำเนินงานที่ดีกว่าหรือประสบผลสำเร็จมากกว่านักจิตวิทยาบางคนเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงเป็นเครื่องหมายของความเจริญก้าวหน้าของบุคคลแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพกำลังแสวงหาการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ให้ชีวิตผู้ประกอบวิชาชีพที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานสูงเมื่อค้นพบวิธีที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ใด ๆ หากไม่สำเร็จบุคคลก็มักพยายามค้นหาสัจพจน์และพยายามแก้ไขให้ดีขึ้นในทุกวิถีทางซึ่งทำให้เกิดการทำงานจนในที่สุดทำให้ค้นพบแนวทางที่เหมาะสมซึ่งอาจจะต่างไปจากแนวเดิม

4. แรงจูงใจในการทำงานช่วยเสริมสร้างคุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ (Value) ผู้ประกอบวิชาชีพที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจะเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานให้เกิดความก้าวหน้าและการมุ่งมั่นทำงานที่ตนรับผิดชอบให้เจริญก้าวหน้า จดว่าบุคคลผู้นั้นมีจรรยาการทำงาน (Work Ethics) ผู้มีจรรยาบรรณในการทำงานจะเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ มั่นคงในหน้าที่ มีวินัยในการทำงานซึ่งลักษณะดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์ผู้มีลักษณะดังกล่าวมีเวลาเหลือพอที่จะคิดและทำในสิ่งที่ไม่ดี

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2550) ได้กล่าวไว้ว่าแรงจูงใจในการที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บรรลุเป้าหมายและประสบความสำเร็จหรือทำให้เกิดประสิทธิภาพได้นั้นไม่ได้ใช้ความสามารถเพียงอย่างเดียวจำเป็นต้องอาศัยแรงจูงใจเป็นสิ่งกระตุ้นให้มีความพยายามและผลสำเร็จของงานจะมีคุณภาพดีและมีปริมาณมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานด้วยกล่าวคือแรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพประสบความสำเร็จโดยการตอบสนองต่อความต้องการแรงจูงใจเป็นองค์ประกอบสำคัญของการจัดการสมัยดั้งเดิมจนถึงปัจจุบันและต่อไปในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติงานและรูปแบบการจูงใจแบบต่าง ๆ หากผู้ประกอบวิชาชีพมีแรงจูงใจในวิชาชีพที่ดีจะส่งผลให้มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและการมุ่งมั่นทำงานที่ตนรับผิดชอบให้เจริญก้าวหน้า สอดคล้องกับ รัชนี สังสุวรรณ (2547) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจในวิชาชีพจะใช้ความสามารถเต็มที่ ขยันหมั่นเพียรต่ออุปสรรค ซื่อสัตย์พยายามปรับปรุงงานให้ดีขึ้น พัฒนาประสิทธิภาพงาน ปฏิบัติอย่างมีจุดมุ่งหมาย

ด้วยความระมัดระวังรอบคอบเพื่อป้องกันความบกพร่องเสื่อมเสียในงานที่ได้รับมอบหมาย รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่เป็นอย่างดีและผู้ที่มีความตั้งใจในวิชาชีพจะส่งผลให้การทำงานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายทันเวลาได้รับการสรรเสริญและเป็นคุณประโยชน์ต่อตนเองและสังคมเป็นสิ่งเกื้อหนุนให้บุคคลกรปฏิบัติงานสอดคล้องกับจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม ซึ่งแรงจูงใจของการปฏิบัติงานในวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตได้ใช้ในขบวนการการตรวจสอบบัญชีในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นต่องบการเงินเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้บริหารให้การรับรองไว้โดยต้องปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้การรับรองความถูกต้องของงบการเงิน พิสูจน์หรือยืนยันสิ่งที่ผู้บริหารให้การรับรองไว้เกี่ยวกับงบการเงินที่ได้จัดทำขึ้น สอดคล้องกับ จริยญา ครูพิพรม (2553) ที่กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นตัวแปรสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มมากขึ้นหากได้รับการจูงใจที่เหมาะสม ซึ่งมีส่วนช่วยทำให้เกิดความเต็มใจในการปฏิบัติงานเกิดความพอใจมุ่งมั่นที่จะทำงานให้ดีที่สุดและประสบความสำเร็จเป็นการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมืออย่างเต็มกำลังและมีความคิดริเริ่มในการทำงานไปพร้อม ๆ กัน ดังนั้น แรงจูงใจของการปฏิบัติงานในวิชาชีพจึงมีอิทธิต่อผลงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับจามจุรี สุระ (2557) ได้กล่าวไว้ว่าการมีแรงจูงใจในการทำงานช่วยเสริมสร้างคุณค่าของความเป็นคนที่สมบูรณ์ (Value) บุคคลที่มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานจะเป็นบุคคลที่มุ่งมั่นทำงานให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและการมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้เจริญก้าวหน้าจัดว่าบุคคลผู้นั้นมีจรรยาบรรณในการทำงาน (Work Ethics) อันจะนำไปสู่ความเป็นมืออาชีพและความสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2.4.2 ประเภทของแรงจูงใจ

นักจิตวิทยาได้แบบการจูงใจออกเป็น 2 ประเภทดังนี้ (อำนาจ ชีระวนิช, 2553)

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) หมายถึงสิ่งกระตุ้นภายในตัวบุคคลซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ความต้องการ ความถนัด ความสนใจ ทักษะคติ ค่านิยม การเห็นคุณค่าในตัวเองและลักษณะนิสัยเฉพาะตัวสภาวะของบุคคลที่มีความต้องการการเรียนรู้หรือแสวงหาบางอย่างด้วยตนเองโดยมิต้องให้มีบุคคลอื่นมาเกี่ยวข้องเช่น บุคคลตั้งใจปฏิบัติงานเพื่อจะแสวงหาความสำเร็จ มิใช่เกิดจากการบังคับขู่เข็ญหรือเกิดความตั้งใจปฏิบัติงานด้วยความรู้สึกผิดใจในตัวเอง มิใช่ถูกบังคับหรือเพราะมีสิ่งล่อใจใด ๆ การจูงใจประเภทนี้ได้แก่

1.1 ความต้องการ (Needs) เนื่องจากคนทุกคนมีความต้องการที่อยู่ภายในอันจะทำให้เกิดแรงขับ แรงขับนี้จะก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและความพอใจ

1.2 เจตคติ (Attitude) หมายถึงความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดซึ่งจะช่วยเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลทำในพฤติกรรมที่เหมาะสม

1.3 ความสนใจพิเศษ (Special Interest) การที่เรามีความสนใจในเรื่องใดเป็นพิเศษก็จัดว่าเป็นแรงจูงใจให้เกิดความเอาใจใส่ในสิ่งนั้น ๆ มากกว่าปกติ

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) หมายถึงสิ่งกระตุ้นที่อยู่ภายนอกตัวบุคคลที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพ ได้แก่ ความยากง่ายของงาน ทำที่ของเพื่อนร่วมงาน มนุษย์สัมพันธ์ที่ดีต่อกันสถานะของบุคคลที่ได้รับแรงกระตุ้นมาจากภายนอกให้มองเห็นจุดหมายปลายทางและนำไปสู่ความสำเร็จ

2.1 เป้าหมายหรือความคาดหวังของบุคคลคนที่มีเป้าหมายในการกระทำใด ๆ ย่อมกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจให้มีพฤติกรรมที่ดีและเหมาะสมเช่นผู้ปฏิบัติงานมุ่งมั่น ตั้งใจ และทุ่มเทเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงจึงพยายามตั้งใจทำงานอย่างเต็มความสามารถ

2.2 ความรู้เกี่ยวกับเป้าหมายและความก้าวหน้าในหน้าที่การงานบุคคลที่มีโอกาสทราบว่าตนจะได้รับความก้าวหน้าอย่างไรจากการกระทำนั้นย่อมจะเป็นแรงจูงใจให้ตั้งใจและเกิด

2.4.3 ทฤษฎีแรงจูงใจ

Herzberg, F., et al. (1959) ได้กล่าวไว้ว่า แนวคิดทฤษฎีแรงจูงใจควรจะแยกองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการทำงาน ออกเป็น 2 องค์ประกอบ คือ ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุน ดังนี้ (กิ่งแก้ว กิจเกียรติ, 2562)

1. ปัจจัยจูงใจ เป็นปัจจัยที่สร้างความพึงพอใจให้แก่บุคคล ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับงานโดยตรง มีอยู่ 5 ด้าน คือ

1.1 ความสำเร็จในการทำงาน ที่จะจูงใจให้บุคคลปฏิบัติงานให้เต็มความสามารถนั้น ผู้บังคับบัญชาควรทำให้งานมีลักษณะที่ท้าทายความสามารถ แต่ก็ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะงานที่มีลักษณะท้าทายต่อบุคคลหนึ่ง อาจจะไม่เป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถของอีกบุคคลหนึ่งได้ ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจะต้องพิจารณาถึง ความถนัด ทักษะและการศึกษาในการที่จะปฏิบัติงานตามที่มอบหมายให้ทำทั้งนี้รวมถึงความสามารถปฏิบัติงานหรือแก้ปัญหาคำถามต่าง ๆ ได้ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ก่อให้เกิดกำลังใจในการปฏิบัติงานส่งผลให้เกิดการพัฒนางานและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานยิ่ง ๆ ขึ้น

1.2 การได้รับการยอมรับนับถือ การที่บุคคลากรได้รับการยอมรับนับถือ ไม่ว่าจะมาจากกลุ่มเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่น ๆ เช่น ได้รับคำชม ได้รับคำแนะนำ ชี้แจงอย่างมีเหตุผล ได้รับความไว้วางใจ ได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ สุขภาพและจิตใจ ผู้บังคับบัญชายอมรับเกี่ยวกับความคิดเห็น ยอมรับความรู้ความสามารถ และยอมมอบหมายงานให้ปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องผลงานหรือความคิด เรื่องส่วนตัว ฯลฯ การยอมรับในส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้บุคคลากรเกิดความรู้สึกภูมิใจในฐานะของตนเอง มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ก่อให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

1.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ บุคลากรจะต้องปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถเป็นงานที่ทำทนายให้อายกปฏิบัติงาน ตรงกับความสนใจและความถนัด เหมาะกับความรู้ความสามารถและงานที่ปฏิบัติต้องพัฒนาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน งานที่ทำมีความท้าทายให้อิสระในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วม ความสะดวกของสถานที่ และถ้าคนใดมีแรงจูงใจในการทำงานแล้วคนนั้นจะตั้งใจทำงานให้เกิดผลดีได้ องค์ประกอบด้านลักษณะงานก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้แรงจูงใจได้

1.4 ความรับผิดชอบ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรใด องค์กรหนึ่ง ซึ่งในแต่ละองค์กรต้องการให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบมากขึ้นและการให้อำนาจบารมีมากขึ้น ไม่ใช่ทุกคนทุกคนหวังการที่จะมีความรับผิดชอบ และอำนาจบารมีเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ก็มีคนจำนวนมากที่ทำงานภายในองค์กรใด องค์กรหนึ่งที่ต้องการที่จะมีความรับผิดชอบ มีอำนาจมากขึ้นจากการเป็นผู้บังคับบัญชา และมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากมีความคาดหวังว่าจะได้รับสิ่งเหล่านี้จากการทำงาน ดังนั้น ในการคิดสร้างสรรค์ผู้บริหารควรให้สิ่งเหล่านี้ อาทิ แผนของการเลื่อนขั้นตำแหน่งการให้อำนาจและการมอบความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นเครื่องมือในการจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ความก้าวหน้า บุคคลทุกคนมีความปรารถนาที่จะมีความเจริญเติบโตหรือมีความเจริญงอกงาม มนุษย์เป็นสิ่งที่มีความชีวิตที่มีจุดมุ่งหมาย มีเป้าหมาย องค์กรต่าง ๆ ที่มีการให้การฝึกอบรมและมีโครงการการศึกษาการเดินทางเพื่อดูงานนอกสถานที่ การหมุนเวียนงานและการสร้างประสบการณ์จากการทำงานและความต้องการที่จะได้รับการเลื่อนตำแหน่งให้ไปสู่ระดับที่สูงกว่า

2. ปัจจัยสำคัญ เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความไม่พอใจในงานที่ทำ ปัจจัยสำคัญเป็นสาเหตุ ทำให้คนเกิดความไม่พอใจ ในงานที่ทำ มีอยู่ 9 ด้าน คือ

2.1 ด้านเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน รวมทั้งผลประโยชน์เกื้อกูลอื่น ๆ เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่ารักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร

2.2 ด้านโอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าในอนาคต โอกาสที่จะมีความก้าวหน้าในการทำงานมีความสำคัญสำหรับหลายสายอาชีพงาน เช่น พนักงานขาย เสมียนพนักงานและบุคคลที่ใช้ฝีมือและความชำนาญงาน จะมีความสำคัญน้อยกว่าบุคคลที่มีการศึกษาสูงซึ่งไม่ต้องใช้ความชำนาญงานและอยู่ในตำแหน่งงานสูง จากการศึกษา พบว่า คนสูงวัยให้ความสนใจกับโอกาสก้าวหน้าในงานน้อยกว่าคนที่อ่อนวัยอาจเป็นเพราะว่าคนสูงวัยได้ผ่านโอกาสความก้าวหน้ามาแล้ว

2.3 ด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน การติดต่อสังสรรค์ การแสดงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันสามารถทำงานร่วมกันได้ มีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีกับผู้ที่บังคับบัญชา

2.4 ด้านสภาพของอาชีพ ควรจัดให้มีตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือการยกระดับสถานะของพนักงาน ตามตำแหน่ง เช่น การมีที่จอดรถของผู้บริหาร หรือการมีสิทธิพิเศษแก่พนักงานที่มีตำแหน่งสูง หรือมีความสำคัญต่อองค์กรมากอย่างเหมาะสม เพื่อให้พนักงานเหล่านี้ไม่เกิดความไม่พึงพอใจ แต่ไม่จำเป็นต้องมีมากหรือเกินควร

2.5 ด้านนโยบายและการบริหาร เป็นปัจจัยที่องค์กรไม่มีไม่ได้ และเป็นปัจจัยที่ไม่มีประสิทธิภาพต่อการทำงานของพนักงาน เช่น นโยบายของบริษัทที่ไม่ส่งเสริมความเจริญเติบโตของตัวพนักงาน การไม่ดำรงรักษาและให้ความมั่นคงกับบุคลากร การบริหารงานที่ไม่เป็นระบบการทำงานที่ซ้ำซ้อนกัน ไม่เป็นเอกภาพ ก็ไม่ได้เช่นกัน หากแต่ในทางทฤษฎีนี้ก็เชื่อว่าการเพิ่มคุณภาพของปัจจัยนี้มาก ๆ ก็ไม่ได้ทำให้พนักงานมีแนวโน้มในความพึงพอใจมากขึ้น หรือมีแรงจูงใจในการทำงานให้ดีขึ้น

2.6 ด้านสภาพการทำงาน ในทางทฤษฎีนี้เชื่อว่า องค์กรจะต้องจัดหาสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เกี่ยวกับการทำงาน บรรยากาศ สำนักงานที่ตั้งในการทำงาน การเดินทางมาทำงานของพนักงานให้มีความสะดวกและไม่ก่อให้เกิดปัญหาหนักต่อพนักงานเพื่อให้พนักงานไม่เกิดความไม่พึงพอใจแต่ไม่จำเป็นต้องมีการเกินไป หรือสะดวกสบายเกินไปเพราะไม่ได้ทำให้พนักงานมีความกระตือรือร้นในการทำงาน หรือร้กองค์กรมากขึ้น

2.7 ด้านความเป็นอยู่ส่วนตัว ความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีอันเป็นผลที่ได้รับจากการงานในหน้าที่ของเขา เช่น การที่บุคลากรต้องย้ายไปทำงานในที่แห่งใหม่ ซึ่งห่างไกลจากครอบครัวทำให้เขาไม่มีความสุขและไม่พอใจกับงานในที่ใหม่

2.8 ด้านความมั่นคงในงาน ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงในการทำงาน ความยั่งยืนของอาชีพหรือความมั่นคงขององค์กร

2.9 ด้านวิธีการปกครองบังคับบัญชา ความสามารถของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินงานหรือความยุติธรรมในการบริหารองค์ประกอบทั้ง 2 ปัจจัยนี้ เป็นสิ่งที่คนต้องการเพราะเป็นแรงจูงใจในการทำงาน องค์ประกอบปัจจัยจูงใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ทำให้เกิดความสุขในการทำงานเมื่อคนได้รับการตอบสนองด้วยปัจจัยชนิดนี้จะช่วยเพิ่มแรงจูงใจในการทำงานผลที่ตามมา คือ คนจะเกิดความพึงพอใจในงาน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดแรงจูงใจ โดยใช้ปัจจัยจูงใจ ตามทฤษฎี Herzberg, F., et al. ที่ประกอบด้วย ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้า เนื่องจากปัจจัยจูงใจเป็นปัจจัยภายในหรือความต้องการภายในของบุคคลที่มีอิทธิพลในการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรณีการ ผิวสะอาด (2560) ได้ศึกษาอิทธิพลของสมรรถนะของผู้สอบบัญชีภาษีอากรต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร ที่ประกอบด้วย ความรู้ทางการสอบบัญชี การมีไหวพริบและปฏิภาณ ความรอบคอบและช่างสงสัย ความเป็นอิสระในการสอบบัญชี การควบคุมอารมณ์ ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชีมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมรรถนะผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชีมีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมรรถนะผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านความรู้ทางการสอบบัญชีด้านการควบคุมอารมณ์มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมรรถนะผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย ด้านการควบคุมอารมณ์มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพการ

ปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมรรถนะผู้สอบบัญชีภาษีอากร ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ มีอิทธิพลทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ จิราภรณ์ ปะจันทะสี (2559) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีสมัยใหม่ที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีความเห็นเกี่ยวกับการมีสมรรถนะการสอบบัญชีสมัยใหม่โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านความรู้ทางการสอบบัญชีด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความมีจริยธรรมทางธุรกิจ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชีด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความรอบคอบและช่างสงสัย และผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก และจากการศึกษาความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชีสมัยใหม่ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม และด้านความเชื่อถือได้ สมรรถนะการสอบบัญชีสมัยใหม่ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม สมรรถนะการสอบบัญชีสมัยใหม่ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม และด้านผลงานได้มาตรฐาน สมรรถนะการสอบบัญชีสมัยใหม่ด้านการควบคุมอารมณ์ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความเชื่อถือได้ ด้านความทันเวลา และด้านผลงานได้มาตรฐานและ สมรรถนะการสอบบัญชีสมัยใหม่ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความเชื่อถือได้ และด้านผลงานได้มาตรฐาน

Lin (2005) อ้างถึงใน จิราภรณ์ ปะจันทะสี (2559) ได้ศึกษาความรับผิดชอบต่อการสอบบัญชีและความเป็นอิสระ หลักฐานจากประเทศจีน พบว่า ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีและความเป็นอิสระ เป็นปัญหาสำคัญที่อยู่ภายใต้การตรวจสอบการทำงานที่เป็นอิสระและมีนัยสำคัญในการพัฒนามาตรฐานการสอบบัญชีและการปฏิบัติผ่านการสำรวจแบบสอบถาม การศึกษานี้เป็นการตรวจสอบความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีและความเป็นอิสระจากมุมมองของผู้รับผลประโยชน์ในการตรวจสอบและการปฏิบัติของประชาชนในประเทศจีน ผลที่ได้แสดงให้เห็นว่า บทบาทและประโยชน์ของการบัญชีสาธารณะ (การตรวจสอบอิสระ) ได้รับการยอมรับในเชิงบวก โดยการตรวจสอบจีนได้รับผลประโยชน์และผู้สอบบัญชี และมีความต้องการที่เพิ่มขึ้นสำหรับการ

ขยายการบังคับใช้ของการบัญชีสาธารณะในประเทศจีนแต่การศึกษาครั้งนี้ได้รับหลักฐานการเกิดช่องว่างในประเทศจีนที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การตรวจสอบภาระผูกพันของผู้สอบบัญชีเพื่อตรวจสอบและรายงานการทุจริต และความรับผิดชอบของบุคคลที่สามของผู้สอบบัญชี นอกจากนี้การศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ได้รับผลประโยชน์จากการตรวจสอบ และผู้สอบบัญชีที่มีการสนับสนุนในการพัฒนาความเป็นอิสระของผู้สอบบัญชี โดยการลดการควบคุมของรัฐบาลหรือการแทรกแซงและการมุ่งไปสู่การควบคุมตนเองของวิชาชีพ สาเหตุและผลการปฏิบัติของผลการศึกษาจึงมีการวิเคราะห์บริบทเพื่อการปฏิบัติที่มีอยู่ของการบัญชีสาธารณะในแง่ของแนวทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปของจีน การศึกษาในครั้งนี้ควรจะมุ่งไปที่ความเข้าใจของการตั้งค่าสถาบัน และการพัฒนาปรับปรุงการตรวจสอบที่เป็นอิสระในประเทศจีน และยังสามารถเป็นคำอธิบายประกอบการอภิปรายการปฏิรูปการบัญชีล่าสุดในโลกตะวันตก

พิมพ์ ฉัตรเงิน (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพและแรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี รัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี รัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ นิตยา พรหมจันทร์ (2562) ได้ศึกษาแรงจูงใจและภาวะผู้นำที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในองค์กรยุค 4.0 กรณีศึกษา บริษัท อาซิฟา จำกัด (มหาชน) พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นโดยรวมต่อปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับดี โดยกลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านความสำเร็จในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.35 รองลงมาด้านการยอมรับนับถือ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.95 ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน อยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ย 3.73 และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.66 ตามลำดับ และการทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีปัจจัยแรงจูงใจในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทุกด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพงาน ด้านปริมาณงาน ด้านวิธีการ และด้านค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ Zaenal Mustafa Elqadri (2015) อ้างถึงใน นิตยา พรหมจันทร์ (2562) ที่ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบความเป็นผู้นำแรงจูงใจและแรงจูงใจเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน PT. Kurnia Wijaya Various Industries การวิเคราะห์ข้อมูลบ่งชี้ว่าระดับของความสัมพันธ์ระหว่าง

รูปแบบความเป็นผู้นำแรงจูงใจ และการให้สิ่งจูงใจ มีผลต่อประสิทธิภาพของพนักงานมีผลระดับมาก บ่งชี้ว่าตัวความเป็นผู้นำสไตล์แรงจูงใจและแรงจูงใจ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน ร้อยละ 97.1 ส่วนที่เหลือได้รับอิทธิพลจากปัจจัยอื่น ๆ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยทำการศึกษา 2 วิธี คือ 1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2. การศึกษาโดยใช้แบบสอบถาม (Survey Questionnaire Method) โดยผู้วิจัยจะจัดเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีระเบียบวิธี ดังนี้

- 3.1 ข้อสมมติฐาน
- 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการประมวลผลและการวิเคราะห์

3.1 ข้อสมมติฐาน

H1: สมรรถนะการสอบบัญชี และแรงจูงใจมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี

H2: สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา

H3: สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความเชื่อถือได้

H4: สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน

H5: แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา

H6: แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความเชื่อถือได้

H7: แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง จำนวน 889 คน (ที่มา : สำนักบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน 2563)

กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนกลาง ใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยาโมเน่ Taro Yamane (1973) คำนวณเพื่อหาขนาดตัวอย่าง ระดับความเชื่อถือได้ 95% ซึ่งกำหนดค่าระดับคลาดเคลื่อน 5% ได้จำนวนตัวอย่างจากการคำนวณ จำนวน 276 คน

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ	n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	=	ขนาดของประชากรที่ใช้ในการวิจัย
	e	=	ค่าเปอร์เซ็นต์ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

แทนค่า

$$n = \frac{889}{1 + (889)(0.05)^2}$$

$$n = \frac{889}{3.2225}$$

$$n = 275.87 \text{ หรือประมาณ } 276 \text{ คน}$$

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ทำการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

2. เป็นคำถามที่เกี่ยวกับผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยสร้างแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

เพศ

อายุ

ระดับการศึกษา

ประสบการณ์ในการทำงาน

ส่วนที่ 2 สมรรถนะการสอบบัญชี ประกอบด้วย

ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี

ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ

ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย

ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี

ด้านการความคุมอารมณ์

ส่วนที่ 3 แรงจูงใจ ประกอบด้วย

ด้านความสำเร็จในการทำงาน

ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ

ด้านความรับผิดชอบ

ด้านความก้าวหน้าในงาน

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย

ด้านความทันเวลา

ด้านความเชื่อถือได้

ด้านมาตรฐานของผลงาน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเกี่ยวกับผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี : สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยจัดเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ และเดือนมีนาคม 2564

3.5 สถิติที่ใช้ในการประมวลผลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยต้องใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่และค่าร้อยละ หรือค่าเฉลี่ย และมีการพิสูจน์สมมติฐานเพื่อต้องการอธิบายถึงคุณลักษณะของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ โดยการแปลงข้อมูล ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นการวัดการกระจายของข้อมูลว่าเป็นการแจกแจงปกติ (Normal Distribution)

ค่าร้อยละ (Percentage) เป็นการนำเสนอข้อมูลโดยใช้ร้อยละ เพื่อจะบอกว่าในจำนวนตัวอย่งที่นำมาศึกษานั้นในแต่ละกลุ่มมีจำนวนเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ เพื่อนามาเปรียบเทียบความถี่ของข้อมูลแต่ละกลุ่มกับจำนวนข้อมูลทั้งหมดที่เทียบเป็น 100

ค่าแจกแจงความถี่ (Frequency) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางประชากรและการกระจายของข้อมูล

จากเกณฑ์ข้างต้น สามารถแบ่งระดับความคิดเห็นตามคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

ระดับมากที่สุด ช่วงคะแนน 4.21 – 5.00

ระดับมาก ช่วงคะแนน 3.41 – 4.20

ระดับปานกลาง ช่วงคะแนน 2.61 – 3.40

ระดับน้อย ช่วงคะแนน 1.81 – 2.60

ระดับน้อยที่สุด ช่วงคะแนน 1.00 – 1.80

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) โดยใช้วิธี Multiple Regression เป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน” ตัวแปรในการวิจัยนี้ประกอบด้วยตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ตัวแปรอิสระสองตัวแปรคือ สมรรถนะการสอบบัญชี และแรงจูงใจ การนำเสนอผลการศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นของสมรรถนะการสอบบัญชี แรงจูงใจ และประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ทดสอบผลกระทบของตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)

4.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อฐานของผู้ตอบแบบสอบถามแสดงรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลพื้นฐาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	75	27.2
หญิง	201	72.8
รวม	276	100
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	102	37
30 - 40 ปี	68	24.6
41 - 50 ปี	71	25.7
51 ปีขึ้นไป	35	12.7
รวม	276	100
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	113	40.9
สูงกว่าปริญญาตรี	163	59.1
รวม	276	100
ประสบการณ์ทำงาน		
ต่ำกว่า 2 ปี	53	19.2
2 - 5 ปี	102	37
6-10 ปี	42	15.2
มากกว่า 10 ปี	79	28.6
รวม	276	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 276 คน เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 27.2 มีช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 37 มีการศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 59.1 และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มิ่ประสบการณ์ทำงาน 2 – 5 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 37

4.2 ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นของสมรรถนะการสอบบัญชี แรงจูงใจ และประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี แรงจูงใจ และประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี

สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
1. ผู้สอบบัญชีควรมีความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี	4.49	0.658	มากที่สุด
2. ผู้สอบบัญชีต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านการสอบบัญชี และวิชาที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ	4.49	0.569	มากที่สุด
3. ผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือเป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด	4.66	0.579	มากที่สุด
รวม	4.55	0.530	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชีมีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.55 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.530 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้สอบบัญชีควรมีความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.658 รองมาคือ ผู้สอบบัญชีต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านการสอบบัญชี และวิชาที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.569 และผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือเป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.579

ตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ

สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
4. ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้ง สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างจับใจ ทันท่วงที	4.49	0.569	มากที่สุด
5. ผู้สอบบัญชีควรตระหนักถึงการสื่อสารด้วยเหตุผลที่ เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะ หน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.49	0.536	มากที่สุด
รวม	4.49	0.501	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.501 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผู้สอบบัญชีควรพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างจับใจ ทันท่วงที มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.569 รองมาคือ ผู้สอบบัญชีควรตระหนักถึงการสื่อสารด้วยเหตุผลที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.536

ตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี

สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
6. ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนและใช้วิธีการตรวจสอบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอ	4.58	0.563	มากที่สุด
7. ผู้สอบบัญชีควรยึดมั่นในการปฏิบัติงานสอบโดยยึดหลักความเป็นอิสระ และความเป็นกลาง	4.67	0.507	มากที่สุด
8. ผู้สอบบัญชีควรยึดมั่นต่อวิชาชีพการสอบบัญชี โดยไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียในหน่วยงานที่ตรวจสอบ	4.69	0.535	มากที่สุด
รวม	4.65	0.486	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.486 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผู้สอบบัญชีควรยึดมั่นต่อวิชาชีพการสอบบัญชี โดยไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียในหน่วยงานที่ตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.535 รองมาคือ ผู้สอบบัญชีควรยึดมั่นในการปฏิบัติงานสอบโดยยึดหลักความเป็นอิสระ และความเป็นกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.507 และผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนและใช้วิธีการตรวจสอบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.563

ตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการ
ความคุมอารรณณ์

สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการความคุมอารรณณ์	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
9. ผู้สอบบัญชีต้องให้ความสำคัญในการบริหารอารรณณ์ให้ เหมาะสมได้ในแต่ละสถานการณณ์	4.49	0.600	มากที่สุด
10. ผู้สอบบัญชีควรใช้ทักษะและความสามารถในการ ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม	4.57	0.532	มากที่สุด
11. ผู้สอบบัญชีควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณณ์ใด	4.37	0.698	มากที่สุด
รวม	4.47	0.554	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.5 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการ
สอบบัญชี ด้านการความคุมอารรณณ์พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการความคุมอารรณณ์มีภาพ
รวมอยู่ในระดับ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.554 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้สอบบัญชีควรใช้ทักษะและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับ
สถานการณณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.532
รองมาคือ ผู้สอบบัญชีต้องให้ความสำคัญในการบริหารอารรณณ์ให้เหมาะสมได้ในแต่ละสถานการณณ์
มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.600 และ ผู้สอบบัญชีควรสร้างความสัมพันธ์
ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณณ์ใด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ 0.698

ตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย

สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
12. ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติตามตรวจสอบด้วยความระมัดระวัง และรอบคอบ	4.69	0.500	มากที่สุด
13. ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.64	0.552	มากที่สุด
14. ผู้สอบบัญชีต้องมีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพเมื่อพบรายการที่ผิดปกติ ซึ่งอาจจะทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น	4.69	0.568	มากที่สุด
รวม	4.67	0.487	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.6 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.487 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือผู้สอบบัญชีต้องมีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพเมื่อพบรายการที่ผิดปกติ ซึ่งอาจจะทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.568 รองมาคือผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติตามตรวจสอบด้วยความระมัดระวัง และรอบคอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.500 และ ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.552

ตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านความสำเร็จในการทำงาน

แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
1. การใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน	4.51	0.629	มากที่สุด
2. การหาวิธีปรับปรุงและแก้ไขงานที่ปฏิบัติให้ดีขึ้นอยู่เสมอ	4.46	0.567	มากที่สุด
3. การปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	4.47	0.629	มากที่สุด
รวม	4.48	0.554	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.7 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านความสำเร็จในการทำงาน พบว่า แรงจูงใจด้านความสำเร็จในการทำงานมีภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.554 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.629 รองมาคือการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.629 และการหาวิธีปรับปรุงและแก้ไขงานที่ปฏิบัติให้ดีขึ้นอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.567

ตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านการได้รับการยอมรับนับถือ

แรงจูงใจ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
4. การได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน	4.29	0.756	มากที่สุด
5. การได้รับการยอมรับในความสามรถเมื่อได้ปฏิบัติงาน บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้	4.42	0.595	มากที่สุด
6. การได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา	4.28	0.593	มากที่สุด
รวม	4.33	0.603	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านการได้รับการยอมรับนับถือ พบว่าแรงจูงใจด้านการได้รับการยอมรับนับถือ มีภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.603 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การได้รับการยอมรับในความสามรถเมื่อได้ปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.595 รองมาคือ การได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.756 และการได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.593

ตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ

แรงจูงใจ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
7. การปฏิบัติงานที่ตรงกับความถนัดและความรู้ที่ได้ศึกษามา	4.29	0.653	มากที่สุด
8. งานที่สามารถพัฒนาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์	4.35	0.640	มากที่สุด
9. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน	4.49	0.629	มากที่สุด
รวม	4.39	0.559	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ พบว่าแรงจูงใจด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ มีภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.559 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือความมีอิสระในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.629 รองมาคืองานที่สามารถพัฒนาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.640 และการปฏิบัติงานที่ตรงกับความถนัดและความรู้ที่ได้ศึกษามา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.653

ตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงใจด้านความรับผิดชอบ

แรงงใจ ด้านความรับผิดชอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
10. การได้รับมอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม	4.29	0.928	มากที่สุด
11. การได้รับมอบหมายหรือมีส่วนร่วมในงานที่สำคัญ	4.33	0.663	มากที่สุด
รวม	4.31	0.755	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงงใจด้านความรับผิดชอบ พบว่า แรงงใจด้านความรับผิดชอบมีภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.755 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการได้รับมอบหมายหรือมีส่วนร่วมในงานที่สำคัญ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.663 รองมาคือการได้รับมอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.928

ตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในงาน

แรงจูงใจ ด้านความก้าวหน้าในงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
12. การได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น ตามระยะเวลา และความสามารถ	4.33	0.741	มากที่สุด
13. การได้ทำงานที่มีเกียรติ มีความเจริญก้าวหน้าด้านการงาน	4.37	0.748	มากที่สุด
14. การสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมและมีโครงการการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน	4.37	0.840	มากที่สุด
รวม	4.35	0.729	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในงาน พบว่าแรงจูงใจด้านความก้าวหน้าในงาน มีภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.729 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมและมีโครงการการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.840 รองมาคือ การได้ทำงานที่มีเกียรติ มีความเจริญก้าวหน้าด้านการงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.748 และการได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น ตามระยะเวลาและความสามารถ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.741

ตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา

ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
1. ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานตรวจสอบให้สำเร็จลุล่วงตามระยะเวลา และมาตรฐานที่กำหนดไว้	4.49	0.658	มากที่สุด
2. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ต้องทันเวลาที่เหมาะสม	4.53	0.535	มากที่สุด
รวม	4.51	0.560	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา พบว่าประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา มีภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.560 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ต้องทันเวลาที่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.535 รองมาคือ ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานตรวจสอบให้สำเร็จลุล่วงตามระยะเวลา และมาตรฐานที่กำหนดไว้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.658

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความเชื่อถือได้

ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
3. การปฏิบัติงานตรวจสอบต้องมีความเป็นกลาง มีความเป็นอิสระ ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ	4.58	0.594	มากที่สุด
4. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ ต้องตรงตามความเป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้	4.60	0.559	มากที่สุด
5. การนำเสนอข้อมูลการตรวจสอบ ต้องนำเสนอได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และเชื่อถือได้	4.60	0.591	มากที่สุด
รวม	4.59	0.542	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความเชื่อถือได้พบว่าประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความเชื่อถือได้ มีภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.542 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือการนำเสนอข้อมูลการตรวจสอบ ต้องนำเสนอได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และเชื่อถือได้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.591 รองมาคือรายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ ต้องตรงตามความเป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.559 และการปฏิบัติงานตรวจสอบต้องมีความเป็นกลาง มีความเป็นอิสระ ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.594

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน

ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับความเห็น
6. การปฏิบัติงานตรวจสอบต้องทำได้ครบถ้วน เป็นไปตามแผนงาน นโยบาย และเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.51	0.529	มากที่สุด
7. การปฏิบัติงานตรวจสอบต้องมีความระมัดระวัง รอบคอบ และใช้ทรัพยากรหมดไปน้อยที่สุด	4.60	0.526	มากที่สุด
8. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความถูกต้อง เรียบร้อยสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน	4.60	0.558	มากที่สุด
รวม	4.59	0.499	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน พบว่าประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.499 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความถูกต้อง เรียบร้อยสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.558 รองมาคือ การปฏิบัติงานตรวจสอบต้องมีความระมัดระวัง รอบคอบ และใช้ทรัพยากรหมดไปน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.526 และการปฏิบัติงานตรวจสอบต้องทำได้ครบถ้วน เป็นไปตามแผนงาน นโยบาย และเป้าหมายที่กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.529

4.3 ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression) และสร้างสมการพยากรณ์ตามที่ได้ตั้งสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 สมรรถนะการสอบบัญชี และแรงจูงใจมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของสมรรถนะการสอบบัญชี ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี

สมรรถนะการสอบบัญชี	ประสิทธิภาพการสอบบัญชี	t	Sig
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย		
ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี	0.048	0.971	0.332
ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ	-0.050	-0.032	0.352
ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี	0.133	1.921	0.056
ด้านการควบคุมอารมณ์	0.173	4.109	0.000*
ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย	0.576	8.541	0.000*
ค่าคงที่	0.496	2.578	0.010*

$R = 0.812$, $R^2 = 0.653$, $SEE = 0.290$, $F = 104.49$

หมายเหตุ. * = $P < 0.05$

จากตาราง 4.15 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.812 และตัวแปรต้นทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ร้อยละ 65.30 ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม สำหรับสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ และด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม

ตารางที่ 4.16 ผลการวิเคราะห์หาค่าถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบ บัญชี

แรงจูงใจ	ประสิทธิภาพการสอบบัญชี	t	Sig
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย		
ด้านความสำเร็จในการทำงาน	0.316	4.034	0.000*
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	0.267	4.085	0.000*
ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	0.325	5.003	0.000*
ด้านความรับผิดชอบ	-0.052	-0.898	0.000*
ด้านความก้าวหน้าในงาน	-0.182	-3.359	0.370
ค่าคงที่	1.594	8.628	0.001*

$R = 0.715$, $R^2 = 0.502$, $SEE = 0.348$, $F = 56.428$

หมายเหตุ. * = $P < 0.05$

จากตาราง 4.16 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.715 และตัวแปรต้นทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ร้อยละ 50.20 ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม สำหรับแรงจูงใจ ด้านความก้าวหน้าในงาน ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม

สมมติฐานข้อที่ 2 สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบ และช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์หาค่าถดถอยพหุคูณของสมรรถนะการสอบบัญชี ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา

ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา	t	Sig
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย		
ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี	-0.079	-1.116	0.265
ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ	0.157	2.048	0.042*
ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี	-0.070	-0.708	0.480
ด้านการควบคุมอารมณ์	0.155	2.579	0.010*
ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย	0.660	6.852	0.000*
ค่าคงที่	0.711	2.589	0.010*

$R = 0.680$, $R^2 = 0.453$, $SEE = 0.415$, $F = 46.524$

หมายเหตุ. * = $P < 0.05$

จากตาราง 4.17 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.680 และตัวแปรต้นทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ร้อยละ 45.30 ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา สำหรับสมรรถนะการสอบบัญชีด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชีไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา

สมมติฐานข้อที่ 3 สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบ และช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความเชื่อถือได้

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของสมรรถนะการสอบบัญชี ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้

ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้	t	Sig
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย		
ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี	0.127	2.138	0.033*
ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ	-0.067	-1.047	0.296
ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี	0.283	3.409	0.001*
ด้านการควบคุมอารมณ์	0.145	2.871	0.004*
ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย	0.453	5.589	0.000*
ค่าคงที่	0.236	1.021	0.308

$R = 0.770$, $R^2 = 0.586$, $SEE = 0.349$, $F = 78.829$

หมายเหตุ. * = $P < 0.05$

จากตาราง 4.18 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.770 และตัวแปรต้นทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ร้อยละ 58.60 ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านเชื่อถือได้ สำหรับสมรรถนะการสอบบัญชีด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีเชื่อถือได้

สมมติฐานข้อที่ 4 สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของสมรรถนะการสอบบัญชี ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน

ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน	t	Sig
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย		
ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี	0.053	1.084	0.279
ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ	-0.170	-3.180	0.002*
ด้านเป็นอิสระในการสอบบัญชี	0.117	1.700	0.090
ด้านการควบคุมอารมณ์	0.213	5.057	0.000*
ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย	0.643	9.544	0.000*
ค่าคงที่	0.612	3.186	0.002*

$R = 0.818$, $R^2 = 0.663$, $SEE = 0.290$, $F = 109.166$

หมายเหตุ. * = $P < 0.05$

จากตาราง 4.19 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.818 และตัวแปรต้นทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ร้อยละ 66.30 ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน สำหรับสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี และด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน

สมมติฐานข้อที่ 5 แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา

ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา	t	Sig
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย		
ด้านความสำเร็จในการทำงาน	0.183	1.836	0.068
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	0.245	2.947	0.003*
ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	0.378	4.573	0.000*
ด้านความรับผิดชอบ	0.074	1.011	0.313
ด้านความก้าวหน้าในงาน	-0.228	-3.313	0.001*
ค่าคงที่	1.648	7.013	0.000*

$R = 0.623$, $R^2 = 0.377$, $SEE = 0.443$, $F = 34.259$

หมายเหตุ. * = $P < 0.05$

จากตาราง 4.20 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.623 และตัวแปรต้นทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ร้อยละ 37.70 ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ แรงจูงใจ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา สำหรับแรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านความรับผิดชอบ ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา

สมมติฐานข้อที่ 6 แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความเชื่อถือได้

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้

ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้	t	Sig
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย		
ด้านความสำเร็จในการทำงาน	0.419	4.770	0.000*
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	0.298	4.070	0.000*
ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	0.344	4.726	0.000*
ด้านความรับผิดชอบ	-0.187	-2.896	0.004*
ด้านความก้าวหน้าในงาน	-0.139	-2.301	0.022*
ค่าคงที่	1.339	6.475	0.000*

$R = 0.703$, $R^2 = 0.484$, $SEE = 0.389$, $F = 52.622$

หมายเหตุ. * = $P < 0.05$

จากตาราง 4.21 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.703 และตัวแปรต้นทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ร้อยละ 48.40 ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้

สมมติฐานข้อที่ 7 แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน

ตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของแรงจูงใจ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน

ตัวแปรอิสระ	ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน	t	Sig
	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย		
ด้านความสำเร็จในการทำงาน	0.302	3.570	0.000*
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	0.251	3.549	0.000*
ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ	0.271	3.859	0.000*
ด้านความรับผิดชอบ	-0.001	-0.009	0.000*
ด้านความก้าวหน้าในงาน	-0.193	-3.303	0.993
ค่าคงที่	1.812	9.076	0.001*

$R = 0.666$, $R^2 = 0.434$, $SEE = 0.376$, $F = 43.154$

หมายเหตุ. * = $P < 0.05$

จากตาราง 4.22 ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) มีค่าเท่ากับ 0.666 และตัวแปรต้นทั้งหมดสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ที่ร้อยละ 43.40 ผลการทดสอบสมมติฐาน คือ แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน สำหรับ แรงจูงใจ ด้านความก้าวหน้าในงาน ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ในการนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการสอบบัญชีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และยังเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจในการนำข้อมูลไปใช้สนับสนุนในการพัฒนาการตรวจสอบบัญชีต่อไป

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการที่ปฏิบัติงานตรวจสอบด้านการเงินของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (ส่วนกลาง) จำนวน 889 คน ผู้วิจัยได้ใช้สูตรการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (1983) เพื่อกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพื่อการศึกษา ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% โดยผลจากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 276 คน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง กุมภาพันธ์ ถึง มีนาคม 2564

ตัวแปรในการวิจัยนี้ประกอบด้วยตัวแปรตามคือ ประสิทธิภาพการสอบบัญชี ตัวแปรอิสระสองตัวแปร คือ สมรรถนะการสอบบัญชี และแรงจูงใจ การนำเสนอผลการศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นของสมรรถนะการสอบบัญชี แรงจูงใจ และประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ทดสอบผลกระทบของตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละค่าเฉลี่ย และค่าความถี่ เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม ในส่วนของข้อมูลปัจจัยที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบโดยใช้ Multiple Regression เป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สามารถสรุปได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 276 คน เป็นข้าราชการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุน้อยกว่า 30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 2 – 5 ปี

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยระดับความเห็นของสมรรถนะการสอบบัญชี แรงจูงใจ และประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

1. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชีโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย รองลงมาคือ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ และด้านการความคุ้มครอง

2. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือเป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด และรองลงมาคือ ผู้สอบบัญชีควรมีความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี และผู้สอบบัญชีต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านการสอบบัญชี และวิชาที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ

3. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างฉับไว ทันต่อเหตุการณ์ และ

ผู้สอบบัญชีควรตระหนักถึงการสื่อสารด้วยเหตุผลที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด ได้แก่ ผู้สอบบัญชีควรยึดมั่นต่อวิชาชีพการสอบบัญชี โดยไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียในหน่วยงานที่ตรวจสอบ รองมาคือ ผู้สอบบัญชีควรยึดมั่นในการปฏิบัติงานสอบ โดยยึดหลักความเป็นอิสระ และความเป็นกลาง และผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนและใช้วิธีการตรวจสอบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอ

5. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ผู้สอบบัญชีควรใช้ทักษะและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม รองมาคือ ผู้สอบบัญชีต้องให้ความสำคัญในการบริหารอารมณ์ให้เหมาะสมได้ในแต่ละสถานการณ์ และ ผู้สอบบัญชีควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด

6. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรอบคอบและช่างสงสัยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ผู้สอบบัญชีต้องมีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพเมื่อพบรายการที่ผิดปกติ ซึ่งอาจจะทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น รองมาคือผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานตรวจสอบด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ และ ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความก้าวหน้าในงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ และด้านความรับผิดชอบ

8. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน รองมาคือการทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และการหาวิธีปรับปรุงและแก้ไขงานที่ปฏิบัติให้ดีขึ้นอยู่เสมอ

9. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ ด้านการได้รับการยอมรับนับถืออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือการได้รับการยอมรับใน

ความสามารถเมื่อได้ปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ รองมาคือการได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน และการได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา

10. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน รองมาคืองานที่สามารถพัฒนาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์ และการปฏิบัติงานที่ตรงกับความถนัดและความรู้ที่ได้ศึกษามา

11. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การได้รับมอบหมายหรือมีส่วนร่วมในงานที่สำคัญ และการได้รับมอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม

12. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจ ด้านความก้าวหน้าในงาน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การสนับสนุนให้มีการฝึกอบรม และมีโครงการการศึกษา เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน รองมาคือ การได้ทำงานที่มีเกียรติ มีความเจริญก้าวหน้าด้านผลงาน และการได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น ตามระยะเวลาและความสามารถ

13. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความเชื่อถือได้ ด้านมาตรฐานของผลงาน และด้านความทันเวลา

14. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ต้องทันเวลาที่เหมาะสม และผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติงานตรวจสอบให้สำเร็จลุล่วงตามระยะเวลา และมาตรฐานที่กำหนดไว้

15. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การนำเสนอข้อมูลการตรวจสอบ ต้องนำเสนอได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และเชื่อถือได้ รองมาคือรายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ ต้องตรงตามความเป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้ และการปฏิบัติงานตรวจสอบต้องมีความเป็นกลาง มีความเป็นอิสระ ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ

16. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ รายงานการ

สอบบัญชีที่นำเสนอ มีความถูกต้อง เรียบร้อยสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน รองมาคือ การปฏิบัติงานตรวจสอบต้องมีความระมัดระวัง รอบคอบ และใช้ทรัพยากรหมดไปน้อยที่สุด และการปฏิบัติงานตรวจสอบต้องทำได้อย่างครบถ้วน เป็นไปตามแผนงาน นโยบาย และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี และแรงจูงใจมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมรรถนะการสอบบัญชีด้านการควบคุมอาชญากรรม ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม สำหรับสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ และด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม แรงจูงใจ ในมิติด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม สำหรับแรงจูงใจ ด้านความก้าวหน้าในงาน ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม

2. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 พบว่าสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านการควบคุมอาชญากรรม และด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับสมรรถนะการสอบบัญชีด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชีไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านความทันเวลา

3. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอาชญากรรม ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านเชื่อถือได้ อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับสมรรถนะการสอบบัญชีด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีเชื่อถือได้

4. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านการควบคุมอาชญากรรม ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สำหรับสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี และด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีด้านมาตรฐานของผลงาน

5. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 5 พบว่า แรงจูงใจ ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ และด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับแรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านความรับผิดชอบ ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความทันเวลา

6. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 6 พบว่า แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านความเชื่อถือได้ อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 พบว่า แรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน อย่างมีสาระสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับ แรงจูงใจ ด้านความก้าวหน้าในงาน ไม่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ด้านมาตรฐานของผลงาน

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อภิปรายผลได้ดังนี้

สมรรถนะการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ และ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด เนื่องจากสมรรถนะการสอบบัญชีมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชี ผู้สอบบัญชีจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และสมรรถนะการสอบบัญชีในทุกๆด้าน เพื่อให้งานสอบบัญชานั้นสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายและมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุด สอดคล้องกับ จิราภรณ์ ปะจันทะสี (2559) ที่กล่าวไว้ว่าในการปฏิบัติงานด้านการสอบบัญชานั้น สมรรถนะการสอบบัญชีถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การสอบบัญชีมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จ เนื่องจากสมรรถนะการสอบบัญชีนอกจากจะส่งผลต่อคุณภาพของงานตรวจสอบแล้ว ยังมีส่วนช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

แรงจูงใจโดยรวม ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ และ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด เนื่องจาก แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานตรวจสอบ การสอบบัญชีจะสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมายได้ ไม่เพียงแต่แค่ความสามารถเพียงอย่างเดียว แรงจูงใจเป็นอีกส่วนที่จะทำให้เกิดความมุ่งมั่นและรับผิดชอบในงาน ทั้งพัฒนาตนเองให้สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับ จามจุรี สุระ (2557) กล่าวว่าแรงจูงใจของการปฏิบัติงานในวิชาชีพมีความสำคัญ เพราะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีแรงจูงใจในวิชาชีพที่ดีจะแสดงถึงความภาคภูมิใจและความมีเกียรติในวิชาชีพ ความทุ่มเทและความเอาใจใส่ต่องานมุ่งก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความพยายามในการปฏิบัติงาน รวมถึงความพยายามสร้างโอกาสที่จะได้รับจากการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเพื่อพัฒนาตนเองและสร้างความเจริญก้าวหน้าในการทำงานช่วยให้งานตรวจสอบบัญชีมีมาตรฐานการปฏิบัติงานในวิชาชีพ สอดคล้องกับ ชนัญชิตา แคน ไชยสง (2557) กล่าวว่า การทำงานด้านการสอบบัญชีจะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ก็ต่อเมื่อผู้ปฏิบัติงานมีแรงจูงใจในการทำงาน มีความสุขในการปฏิบัติหน้าที่และได้รับการยอมรับจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน

ประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความทันเวลา ด้านความเชื่อถือได้ และ ด้านมาตรฐานของผลงาน มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด เนื่องจากผู้สอบบัญชีจะต้องตรวจสอบความถูกต้องและแสดงความเห็นต่องบการเงินอย่างเป็นอิสระ และจะต้องปฏิบัติงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป เพื่อให้ผลงานของผู้สอบบัญชีเป็นที่น่าเชื่อถือต่อผู้ใช้งบการเงินและทันต่อเวลาที่กำหนด สอดคล้องกับ กรรณิการ์ ผิวสะอาด (2560) กล่าวว่า ผู้สอบบัญชีภาษีอากรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเป็นบุคคลที่มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ติดตามเหตุการณ์ และมาตรฐานการปฏิบัติที่เป็นปัจจุบันเป็นอย่างดี มีความเข้าใจระบบการวางแผนการตรวจสอบบัญชี โดยตระหนักถึงความถูกต้อง ครบถ้วนเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป และสอดคล้องกับ อภิศักดิ์ เจียรสุคนธ์ (2556) กล่าวว่า ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตให้ความสำคัญในการวางแผนในการปฏิบัติงานสอบบัญชีเป็นอย่างดีรวมถึงการใช้เทคนิคหรือวิธีการตรวจโดยยึดมั่นจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้งานสอบบัญชีมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งนอกจากนี้ผู้สอบบัญชียังมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานให้ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด โดยตระหนักถึง ความถูกต้อง ครบถ้วนเป็นไปตามมาตรฐานการสอบบัญชีที่รับรองทั่วไป

ซึ่งเป็นการได้มาของการยอมรับของผู้ที่ใช้ข้อมูลทางการเงินที่ตรงตามความเป็นจริงและทันเวลาที่กำหนด

สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความรอบคอบและช่างสงสัย มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความทันเวลา ด้านความเชื่อถือได้ และด้านมาตรฐานของผลงาน เนื่องจากการสอบบัญชีมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สอบบัญชีสามารถแสดงความคิดเห็นต่องบการเงิน ว่าในส่วนที่เป็นสาระสำคัญที่ได้จัดทำขึ้น เป็นไปตามแม่บทการบัญชี การรายงานทางการเงินหรือไม่ ซึ่งผู้สอบบัญชีจะต้องปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังและรอบคอบ มีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการวิเคราะห์รายการผิดปกติที่อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาด เพื่อให้การแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างถูกต้อง ผู้สอบบัญชีที่มีการควบคุมอารมณ์ให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ในการตรวจสอบ มีทักษะในการวิเคราะห์ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆ และยังสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีความสามารถในการประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทำให้งานตรวจสอบสำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ส่งผลให้งานตรวจสอบมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือ ทนต่อการตัดสินใจ และได้มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับกรณีการ์ ฟีวสะอาด (2560) กล่าวว่า ผู้สอบบัญชีจะต้องมีการควบคุมอารมณ์ที่ดี สามารถบริหารจัดการอารมณ์ให้เหมาะสมในแต่ละสถานการณ์ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและสามารถนำเสนอรายงานการสอบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและตรงตามความเป็นจริง และยังสอดคล้องกับกัปปิราภรณ์ ปะจันทะสี (2559) พบว่า สมรรถนะการสอบบัญชีสมัยใหม่ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัยมีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม ด้านความเชื่อถือได้ และด้านผลงานได้มาตรฐาน เนื่องจากการสอบบัญชีเป็นกระบวนการรวบรวมและประเมินหลักฐานเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ เพื่อระบุและรายงานเกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของข้อมูลสารสนเทศนั้นกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผู้สอบบัญชีต้องมีความรอบคอบและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ใช้สติปัญญาด้วยความระมัดระวังอย่างเหมาะสม

แรงจูงใจด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีโดยรวม เนื่องจากรแรงจูงใจถือเป็นปัจจัยที่สร้างกำลังใจให้กับผู้ตรวจสอบให้ปฏิบัติงานสอบบัญชีอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้งานตรวจสอบสำเร็จลุล่วงและเกิดประสิทธิภาพในงานตรวจสอบ สอดคล้องกับพิมพ์ นัตรเงิน (2563) พบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ด้านความสำเร็จของงาน ด้านลักษณะ

งานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบและด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านปริมาณงาน สอดคล้องกับชนัญชิตา แคนไซสง (2557) พบว่า แรงจูงใจในวิชาชีพ ด้านความมุ่งมั่นที่จะทำให้เป้าหมายบรรลุผลสำเร็จมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการปฏิบัติงานโดยรวม เนื่องจากผู้สอบบัญชีภาษีอากรที่มีการสร้างผลงานที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้มีการปฏิบัติตามกระบวนการและมาตรฐานที่ต้องถือปฏิบัติอย่างถูกต้อง เพื่อให้เป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ส่งผลให้การทำงานประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ Zaenal Mustafa Elqadri (2015) อ้างถึงใน นิตยา พรหมจันทร์ (2562) พบว่า การให้สิ่งจูงใจ มีผลต่อประสิทธิภาพของพนักงานมีผลระดับมาก บ่งชี้ว่าตัวความเป็นผู้นำสไตล์แรงจูงใจและแรงจูงใจ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงาน ร้อยละ 97.1

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรให้ความสำคัญกับ สมรรถนะการสอบบัญชี ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย เพื่อให้การตรวจสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรมุ่งเน้นการมีสมรรถนะการสอบบัญชี ด้านการควบคุมอารมณ์ และด้านความรอบคอบและช่างสงสัย เพราะสามารถช่วยให้เกิดประสิทธิภาพการสอบบัญชีได้
3. ผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรให้ความสำคัญกับแรงจูงใจ ด้านความสำเร็จของงาน ด้านการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงานเพื่อให้การตรวจสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
4. ผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรมุ่งเน้นกับแรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ ด้านความรับผิดชอบเพราะสามารถช่วยให้เกิดประสิทธิภาพการสอบบัญชีได้

5. ผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ควรให้ความสำคัญประสิทธิภาพการสอบบัญชีในด้านความทันเวลา ด้านความเชื่อถือได้ ด้านมาตรฐานของผลงาน เพื่อให้งานสอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน รายงานผลการตรวจสอบเป็นไปตามข้อเท็จจริงที่ตรวจพบตามแนวปฏิบัติการตรวจสอบการเงินภาครัฐที่สำนักงานกำหนดและมาตรฐานการสอบบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีประกาศกำหนดและตามเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี เช่น การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ทักษะความเป็นมืออาชีพเป็นต้น
2. ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอบบัญชีทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงให้การปฏิบัติงานตรวจสอบเป็นไปอย่างราบรื่น

บรรณานุกรม

DPU

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรณีการ์ ผิวสะอาด. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยศรีพระทุม.
- เกรียงศักดิ์ เทียวยิ่ง. (2550). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. คลังนานาวิทยา.
- จริญญา ครุพิพรม. (2553). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอโนนน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จามจุรี สุระ. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจในวิชาชีพกับความเป็นมืออาชีพทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จิราภรณ์ ปะจันทะสี. (2559). ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีสมัยใหม่ที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จินดา อัดชู. (2548). *สมรรถนะและลักษณะการทำงาน*. เนชั่น
- ชนัญชิตา แคนไธสง. (2557). ผลกระทบของแรงจูงใจในวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐชา วัฒนวิไล, และจุตามน สิทธิผลวนิชกุล. (2556). การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทยเมื่อเสรีทางเศรษฐกิจ. *วารสารนักบริหาร*, 32(3), 16-25.
- ทิพย์สุดา ทาสีดำ. (2557). ผลกระทบของเจตคติในการสอบบัญชีที่ดีที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เทพ สงวนกิตติพันธุ์. (2558). *การควบคุมอากรมณ*. สืบค้น 8 พฤศจิกายน 2563, จาก https://www.stou.ac.th/offices/rdec/udon/upload/socities3_4.html.
- ธนาทิพย์ วัฒนสุชาติ. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะทางการสอบบัญชีกับคุณภาพการสอบบัญชี ของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2551). *องค์การและการบริหารงาน* (พิมพ์ครั้งที่ 11). วัฒนาพานิช.
- นันทวรรณ วงศ์ไชย. (2552). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นิตยา พรหมจันทร์. (2562). แรงจูงใจและภาวะผู้นำที่มีผลสัมฤทธิ์ต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ในองค์กรยุค 4.0 กรณีศึกษา บริษัท อาซิฟา จำกัด (มหาชน). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลกรุงเทพ
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, และศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2554). *การสอบบัญชี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
หจก. พีทีเอ็น เพรส.
- นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, และศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2559). *ทฤษฎีการบัญชี*. (พิมพ์ครั้งที่ 1).
หจก. พีทีเอ็น เพรส.
- นฤมล สุนสวัสดิ์. (2549). *การพัฒนาประสิทธิภาพการทำงาน*. วันทิพย์.
- นิรมล กิติกุล. (2548). *องค์การและการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 10). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). *ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์*. เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส.
- ประภาศรี จำนิษรเวทย์. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการแสดงความเห็นต่องบการเงินจากการตรวจสอบ
ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. *วารสารมหาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 5(2), 231-246.
- ประภัสสร สมอออน. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอิสระในการสอบบัญชีกับคุณภาพ
การสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภายนอกในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประเวศ มหารัตน์สกุล. (2547). สร้างแรงจูงใจพนักงาน สร้างพลังขับเคลื่อนองค์กร. *ฟอร์ดควอลิตี้*.
11(83), 69-72.
- พิมพ์ ฉัตรเงิน. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะวิชาชีพและแรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการ
ปฏิบัติงานของพนักงานบัญชี รัฐบาลกิจแห่งหนึ่ง. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2542). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
- พิมพ์วี ยามะเทวัน. (2557). ผลกระทบของกระบวนการการสอบบัญชีที่ดีที่มีต่อคุณภาพการ
สอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ภาวิไล เจริญพงศ์. (2547). องค์ประกอบส่วนบุคคล บุคลิกภาพ 9 แบบ กับแรงจูงใจในการทำงาน
ของพนักงานกลุ่มบริษัท บีโทรเคมี จังหวัดระยอง. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เมธากุล เกียรติกระจาย, และศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2546). *ทฤษฎีการบัญชี*. พีทีเอ็น เพรส.
- มัลลิกา ต้นสอน. (2547). *การจัดการยุคใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 4). ชรรวมการพิมพ์.

- ยรรยง ธรรมรัชชอารี. (2550). *เรียนรู้จากศัพท์บัญชี*. วี.พรินท์ (1991).
- รัชณี สังสุวรรณ. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบในการทำงานของข้าราชการสำนักงาน
บริหารงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลดาวัดย์ ไชยมหา. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงในการสอบบัญชีสมัยใหม่
กับประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วนิดา ทับศรีรัตน์. (2555). ผลกระทบของการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่องที่มีต่อ
ประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิลาวรรณ รพีพิศาล. (2549). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. เอเอ็นเอส บีซีเนิส คอนซัลแทนส์.
- ศุภมิตร พินิจการ. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะหลักกับประสิทธิภาพการทำงานของ
นักบัญชี กรมสรรพสามิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริขวัญ จันลาศรี. (2551). ความสัมพันธ์ระหว่างการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์และ
ความสามารถในการทำงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สวัสดิ์ หากิน, และวรวิทย์ เลาหะเมทนี. (2561). โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นอิสระ
ตามความเป็นจริง กับการสังเกตและสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพ และการรายงานอย่าง
มีจริยธรรม:การศึกษาเชิงประจักษ์จากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย.
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2549). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Based
Learning* (พิมพ์ครั้งที่ 3). ศรีวัฒนา อินเตอร์พรีนซ์.
- สรรเสริญ อินทรรัตน์. (2554). ปฏิภาณสร้างฐานชีวิต. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*,
13(1), 56-59.
- สมใจ ลักษณะ. (2543). *การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). เพ็ญฟ้า พรินต์ติ้ง.

- อภิศักดิ์ เจียรสุคนธ์. (2556). ผลกระทบของการสอบทานการสอบบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อังกรัตน์ เจริญจิวัฒน์. (2547). มาตรฐานการบัญชี: สารระสำคัญและตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูล. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- อัมไพวรรณ หมั่นแสน. (2561). ความเสี่ยงในการสอบบัญชี กรณีศึกษา ผู้สอบบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- อำนาจ ชีระวนิช. (2553). *การจัดการยุคใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มาเซอ์บอสแพคเก็จจิ้ง.

ภาษาต่างประเทศ

- Aryee, S., and Tan, K. (1992). Antecedents and outcomes of career commitment. *Journal of Vocational Behavior*, 40(4), 288-305.
- Fernandes, H., (2013). Performance Auditing by the Portuguese Court of Auditors. *Review of Applied Management Studies*. 11,41-49.
- Funnell, W. and M. Wade., (2012). Negotiating the Credibility of Performance Auditing. *Critical Perspectives on Accounting*. 23, 434-450.
- Koontz, H.D., et al. (1980). *Management*. McGraw-Hall Kogakusha.
- Kaciuba, G., (2012). An Instructional Assignment for Student Engagement in Auditing Class: Student Movies and the AICPA Core Competency Framework. *Journal of Accounting*. 30, 248-266
- Lin, Z.J. (2005). Auditor's Responsibility and Independence : Evidence from China. *Research in Accounting Regulation*, 17, 167 -190.
- Zaenal, M. E., Priyono, Rahayu, P. S., and Teddy, Chandra. (2015). Effect of Leadership Style, Motivation, and Giving Incentive on the Performance of Employees-PT. Kurnia Wijaya Various Industries. *Internation Education Studies*, 8(10), 108-192.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

ผลกระทบของสมรรถนะการสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงาน
การตรวจเงินแผ่นดิน

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาโท
บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตเพื่อประโยชน์ในการศึกษาผลกระทบของสมรรถนะ
การสอบบัญชีและแรงจูงใจที่มีต่อประสิทธิภาพการสอบบัญชี: สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
ผู้ศึกษาใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ผู้ศึกษาจะเก็บข้อมูลเป็นความลับ
และจะใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาเท่านั้น

แบบสอบถามนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน จำนวน หน้า ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 สมรรถนะการสอบบัญชี

ส่วนที่ 3 แรงจูงใจ

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการสอบบัญชี

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงที่ท่านสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ลงชื่อ วนิดา แก้วอินตา

(นางสาววนิดา แก้วอินตา)

นักศึกษาหลักสูตรปริญญาโท บัญชีมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

น้อยกว่า 30 ปี

30 - 40 ปี

41 - 50 ปี

51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์การทำงานในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ต่ำกว่า 2 ปี

2 - 5 ปี

6-10 ปี

10 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 สมรรถนะการสอบบัญชี

สมรรถนะการสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความรู้ทางการสอบบัญชี					
1. ผู้สอบบัญชีควรมีความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี การสอบบัญชี					
2. ผู้สอบบัญชีต้องสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในด้านการสอบบัญชี และวิชาที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานตรวจสอบ					
3. ผู้สอบบัญชีต้องแสดงความเห็นต่องบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือเป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด					
ด้านการมีไหวพริบและปฏิภาณ					
4. ผู้สอบบัญชีควรพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างฉับไว ทันต่อเหตุการณ์					
5. ผู้สอบบัญชีควรตระหนักถึงการสื่อสารด้วยเหตุผลที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ด้านความเป็นอิสระในการสอบบัญชี					
6. ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนและใช้วิธีการตรวจสอบต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งหลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอ					
7. ผู้สอบบัญชีควรยึดมั่นในการปฏิบัติงานสอบโดยยึดหลักความเป็นอิสระ และความเป็นกลาง					
8. ผู้สอบบัญชีควรยึดมั่นต่อวิชาชีพการสอบบัญชี โดยไม่เข้าไปมีส่วนได้เสียในหน่วยงานที่ตรวจสอบ					

สมรรถนะการสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านการควบคุมอากรมณ์					
9. ผู้สอบบัญชีต้องให้ความสำคัญในการบริหารอากรมณ์ให้เหมาะสมได้ในแต่ละสถานการณณ์					
10. ผู้สอบบัญชีควรใช้ทักษะและความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม					
11. ผู้สอบบัญชีควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณณ์ใด					
ด้านความรอบคอบและช่างสงสัย					
12. ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติตามตรวจสอบด้วยความระมัดระวัง และรอบคอบ					
13. ผู้สอบบัญชีต้องมีการวางแผนการตรวจสอบอย่างเป็นระบบและสามารถปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
14. ผู้สอบบัญชีต้องมีความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพเมื่อพบรายการที่ผิดปกติ ซึ่งอาจจะทำให้มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้น					

ส่วนที่ 3 แรงจูงใจ

แรงจูงใจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความสำเร็จในการทำงาน					
1. การใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการปฏิบัติงาน					
2. การหาวิธีปรับปรุงและแก้ไขงานที่ปฏิบัติให้ดีขึ้นอยู่เสมอ					
3. การปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้					
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ					
4. การได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงาน					
5. การได้รับการยอมรับในความสามารถเมื่อได้ปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้					
6. การได้รับความไว้วางใจในการปฏิบัติงานจากผู้บังคับบัญชา					
ด้านลักษณะงานที่ปฏิบัติ					
7. การปฏิบัติงานที่ตรงกับความถนัดและความรู้ที่ได้ศึกษามา					
8. งานที่สามารถพัฒนาความรู้และเพิ่มพูนประสบการณ์					
9. ความมีอิสระในการปฏิบัติงาน					
ด้านความรับผิดชอบ					
10. การได้รับมอบหมายงานในปริมาณที่เหมาะสม					
11. การได้รับมอบหมายหรือมีส่วนร่วมในงานที่สำคัญ					
ด้านความก้าวหน้าในงาน					
12. การได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น ตามระยะเวลาและความสามารถ					
13. การได้ทำงานที่มีเกียรติ มีความเจริญก้าวหน้าด้านการงาน					
14. การสนับสนุนให้มีการฝึกอบรมและมีโครงการการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนศักยภาพในการทำงาน					

ส่วนที่ 4 ประสิทธิภาพการสอบบัญชี

ประสิทธิภาพการสอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านความทันเวลา					
1. ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติตามตรวจสอบให้สำเร็จคล่องตามระยะเวลา และมาตรฐานที่กำหนดไว้					
2. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอเพื่อใช้ในการตัดสินใจ ต้องทันเวลาที่เหมาะสม					
ด้านความเชื่อถือได้					
3. การปฏิบัติตามตรวจสอบต้องมีความเป็นกลาง มีความเป็นอิสระ ไม่ปกปิดข้อเท็จจริงหรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ					
4. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ ต้องตรงตามความเป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้					
5. การนำเสนอข้อมูลการตรวจสอบ ต้องนำเสนอได้อย่างถูกต้องครบถ้วน และเชื่อถือได้					
ด้านมาตรฐานของผลงาน					
6. การปฏิบัติตามตรวจสอบต้องทำได้อย่างครบถ้วน เป็นไปตามแผนงาน นโยบาย และเป้าหมายที่กำหนดไว้					
7. การปฏิบัติตามตรวจสอบต้องมีความระมัดระวังรอบคอบ และใช้ทรัพยากรหมดไปน้อยที่สุด					
8. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความถูกต้องเรียบร้อยสมบูรณ์ เป็นไปตามมาตรฐาน					

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล	วนิดา แก้วอินตา
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2558 ปริญญาตรี บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา วิทยาเขตภาคพายัพ จังหวัดเชียงใหม่
ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน	นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดินปฏิบัติการ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน